

Méér dan een balletje trappen.

Evaluatieonderzoek van het project 'Run je eigen voetbalclub'.

Fatima Bouali

Master thesis 'Vraagstukken van beleid en organisatie'

Universiteit Utrecht

5 Juli 2011

Children have to be educated, but they also have to be left to educate themselves.

-Abbé Dimnet, *Art of Thinking*, 1928-

'Vergaar kennis van de wieg tot het graf'

- Islamitische gezegde-

Al jaren interesseer ik mij voor maatschappelijke vraagstukken het was de reden voor mij om sociologie te gaan studeren. Na enkele leerzame jaren op de Universiteit van Utrecht en de Radboud Universiteit Nijmegen werd het tijd af te studeren. Afstuderen op een maatschappelijk onderwerp was voor mij een pre. Na lang zoeken kwam ik terecht bij Scoop Welzijn te Almelo. Ik ben Scoop Welzijn daarom ook zeer dankbaar dat zij mij de mogelijkheid hebben gegeven bij hen af te studeren. De organisatie van 'Run je eigen voetbalclub' wil ik daarbij extra bedanken. Bij 'Run je eigen voetbalclub' heb ik meer geleerd dan ik verwacht had. Niet alleen kon ik er mijn onderzoek doen, maar ook leerde ik hoe het was te werken midden in de samenleving. Ook de jongeren die fanatiek hebben meegedaan met 'Run je eigen voetbalclub' verdienen mijn dank: Jongens, super bedankt!

Wellicht verdient mijn scriptie begeleider mijn dank wel het meest. Hij was het die me heel geduldig bleef stimuleren en meerdere malen structuur en rust in mijn hoofd bracht. Heel erg bedankt voor alle moeite en excuses voor de mogelijk opgelopen grijze haren.

Daarnaast wil ik mijn familie bedanken voor alle bezorgdheid, dua's en heerlijke kopjes thee voor bij het studeren. Zij waren die me alle ruimte gaven om het hele huis vol te stoppen met artikelen, enquêtes en post-it's met krabbels.

Door deze afgelopen jaren heb ik mezelf meer en meer kunnen vormen tot wie ik nu ben. En dat is wellicht het belangrijkste was er is.

Fatima Bouali

Inhoudsopgave

1. Inleiding	p. 6
1.1 Jongerenwerk en jongerenparticipatie	p.6
1.2 Sportprojecten en jongeren	P.7
1.3 'Run je eigen voetbalclub'	p.8
1.4 <i>Doel en vraagstelling</i>	<i>p.8</i>
1.5 Maatschappij & Wetenschap	p.9
1.6 Leeswijzer	p.10
2. Run je eigen voetbalclub	p.11
2.1 Inhoud	p.11
2.2 Doel	p.13
2.3 Doelgroep en selectie	p.14
2.4 Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	p.15
2.5 Coaching	p.15
3. Theorie	p.17
3.1 Participeren in de maatschappij	p.17
3.2 Aanleren van vaardigheden	p.20
3.3 Sport als middel	p.23
3.4 Coachen	p.23
3.5 En hoe verder?	P.25
4. Data & Methoden	p.26
4.1 Evalueren	p.26
4.2 Data verzameling	p.27
4.3 Respondenten	p.32
4.4 Operationalisatie kwantitatieve data	p.33
5. Analyses	p.35
5.1 Deelnemende jongeren	p.35
5.2 De effecten	p.39
5.3 De factoren	p.44
6. Conclusie, Discussie & Aanbevelingen	p.57
6.1 Conclusie	p.57
6.2 Discussie	p.59
6.3 Aanbevelingen.	P.60
7. Literatuurlijst	p.61

1. Inleiding

De laatste jaren is er een nieuwe tendens zichtbaar op het gebied van maatschappelijk werk in Nederland. Deze wordt ook wel 'nieuwe stijl' genoemd. Het doel hiervan is om mensen te helpen en op deze wijze de maatschappelijke participatie van deze mensen te vergroten. Er wordt getracht om burgers meer zelf actief hun persoonlijke en sociale welbevinden (positief) te beïnvloeden; de verantwoordelijkheid voor dit welbevinden ligt nu meer bij de burger zelf. Maatschappelijk werk leert hedendaags mensen zichzelf beter te redden in hun sociale en persoonlijke omgeving. Om dit te realiseren is er sprake van een gezamenlijk doel tussen de maatschappelijke medewerker en de betrokkene(n) (Hens, 1999), waarbij de maatschappelijke medewerker de betrokkene helpt met om zijn doelen te verwezenlijken.

1.1 Jongerenwerk en jongerenparticipatie

Binnen deze nieuwe stijl is jongerenwerk een domein opzich. Jongeren zijn in tegenstelling tot ouderen minder bewust van hun eigen verantwoordelijkheid en beseffen minder vaak wat zij allemaal voor zichzelf en anderen kunnen betekenen. In het advies van de Raad Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) "Investeren rondom kinderen" (2009), wordt gepleit voor een beter netwerk rondom een kind. Door meer inbedding te creëren rondom een kind tussen gezin, school, sociale omgeving en professionals wordt een kind een stabielere basis gegeven waarin het zichzelf kan ontwikkelen. Voor jongerenwerk houdt dit in dat professionals eerder een stapje terug dienen te doen en meer uit moeten gaan van de kracht vanuit een kind en zijn sociale omgeving. De grens tussen kind en jongere is zeer vaag, doordat jongeren veelal bezig zijn met het proces van volwassen worden en bij het vormen van een individuele persoon is er bij de jongeren minder sprake van een sociale inbedding. Voor de jongerenwerkers geldt nog steeds dat ze ook de jongeren die minder geïntegreerd zijn binnen bepaalde instanties als gezin, school, werk en (sport)verenigingen, dienen te stimuleren zelf actief te zijn.

Zowel het RMO-advies (2009) alsmede documenten voor jongerenwerkers wijzen op het feit dat naast curatief vooral preventief werken van belang is. De gezegde "*Voorkomen is beter dan genezen*", is ook binnen het jongerenwerk van toepassing. Jongerenwerk heeft een eenvoudig uitgangspunt "*Wees ter plaatse voordat problemen zich echt voordoen*" (Schellekens, 1998). Door jongeren op te zoeken waar ze hun vrije tijd doorbrengen kan bekeken worden in hoeverre deze jongeren op een bepaalde wijze te stimuleren zijn zich te 'activeren' om te participeren.

Daarnaast kan er al snel bekeken worden of bepaalde (groepen) jongeren obstakels hebben in hun leven die met behulp van 'hulpverlening' weggenomen kunnen worden (Schellekens, 1998)

1.2 Sportprojecten en jongeren.

In Nederland wordt sport steeds meer een middel om bepaalde groepen mensen meer te laten integreren in de Nederlandse samenleving. Volgens Elling (2004) wordt er op allerlei plekken in de samenleving sport aanbevolen vanwege haar mogelijkheden tot maatschappelijke binding, verbroedering, etnische menging en multiculturalisatie. Ook de overheid (Ministerie van Volksgezondheid en Welzijn en Sport (vws),2005) stelt dat sport een belangrijke rol speelt in het stimuleren van maatschappelijke binding.

Verondersteld wordt dat sport een democratische werking heeft en dat sport de gezondheid bevordert en tegelijkertijd de integratie en emancipatie binnen de samenleving bevordert (Hoyng & Knop, 2002). Dit komt vooral omdat sport een ontmoetingsplaats is voor iedereen ongeacht zijn sociale, culturele of economische status. Sport brengt mensen bij elkaar. De mensen leren elkaar beter kennen, met elkaar samen te werken en elkaar te vertrouwen. Zodoende zouden individuele en sociale kenmerken minder van belang zijn. Daarnaast zou sport een educatieve waarde hebben (VWS, 2005; Janssen, 2004). Door middel van sport leert men samen werken met elkaar en te luisteren naar elkaar. Door deze educatieve waarde kan sport pedagogisch gebruikt worden. Wanneer blijkt dat tijdens het sporten normen, waarden en vaardigheden aangeleerd kunnen worden, kan sport ook pedagogisch gebruikt worden. Uit onderzoek van Jeugdzorg Nederland (2011) blijkt sport gedragsverbetering te stimuleren bij de deelnemende jongeren. Naast het leren bewegen kan sport de sociale en mentale ontwikkeling en vorming van kinderen en jongeren stimuleren (Janssen, 2004). Volgens Janssen (2004) dient er binnen sport(projecten) rekening worden gehouden met drie voorwaarden: allereerst dient men gebruik te maken van de intrinsieke kracht van sport, de meerwaarde van sport moet bewust worden nagestreefd en tenslotte moet er een gunstige sociaalpedagogische klimaat aanwezig zijn. Wanneer aan deze drie voorwaarden voldaan zijn, kan de meerwaarde van sport gerealiseerd worden.

Door maatschappelijke vraagstukken omtrent het stimuleren van participatie door jongeren, versterken van de cohesie, meer integratie en daarboven het verminderen van gewichtsprobleem ontstond de behoefte om sportprojecten te starten voor jongeren (vws, 2005). Zo zijn er in Nederland tal van sportprojecten ontstaan welke zowel een plezierfunctie hebben alsmede een educatieve functie. Er zijn verschillende sportprojecten ontstaan waarin er door middel van voetbal jongeren getrokken worden.

Voorbeelden hiervan zijn projecten als 'Doelbewust'(Den Bosch), 'Chabab' (Nijmegen), 'High Five' (Bilgaard e.o), 'Topscore'(Amsterdam), 'Dubbeldoel' (Enschede) en 'Aanval op de Uitval' (Almelo). Al deze projecten hebben een eigen methode waarin getracht wordt de deelnemende jongeren, naast sport, ook sociale vaardigheden aan te leren.

1.3 'Run je eigen voetbalclub'

Jongerenwerkers¹ in Almelo zijn in gesprek geweest met de Almelse jongeren. Uit de gesprekken met de jongeren bleek dat de jongeren vonden dat er relatief weinig te doen was in Almelo. De vraag om 'iets met voetbal' te kunnen doen was groot (Projectplan "Run je eigen voetbalclub", 2010). Uit eerder georganiseerde voetbaltoernooien en voetbal inlopen viel het de jongerenwerkers op dat de deelnemende jongeren moeite hebben met het nakomen van afspraken, het accepteren van beslissingen van derden en samenwerken (Projectplan "Run je eigen voetbalclub", 2010). De jongerenwerkers hebben mede door deze gesprekken en observaties het project "Run je eigen voetbalclub" ontworpen. Voetbal is binnen het project een middel om het tekort aan sociale en persoonlijke vaardigheden bij de jongeren aan te vullen.

Zoals de naam al doet vermoeden is het bij het project 'Run je eigen voetbalclub' de bedoeling dat jongeren op een zo realistisch mogelijke manier hun eigen voetbalclub gaan runnen (zie hoofdstuk 2). Het doel van het project is om een blijvend gedragsverandering te bewerkstelligen bij de deelnemers. Hiervoor worden zowel persoonlijke als sociale vaardigheden aangeleerd. Met persoonlijke vaardigheden wordt bijvoorbeeld het versterken van het zelfbewustzijn bedoeld. Met sociale vaardigheden richt men zich op het leren samenwerken en omgaan met anderen en zodoende een sociaal netwerk op te leren bouwen.

"Door mee te doen aan het project leren de jongeren: zelfvertrouwen opbouwen, respect en eigenwaarde ontwikkelen, samenwerken, het versterken van hun sociale netwerk en een sociaal netwerk op te bouwen en te onderhouden"(Projectplan "Run je eigen voetbalclub", 2010, p4.)

1.4 Doel en vraagstelling

Het project 'Run je eigen voetbalclub', startte in februari 2010 voor een periode van 6 maanden. Dit eerste jaar wordt als een pilot beschouwd waarin het project zich kan ontwikkelen. Het doel van dit onderzoek is tweedelig.

¹ Hiermee worden jongerenwerkers in dienst van Scoop Welzijn te Almelo mee bedoeld.

Allereerst zal het verloop van het project gevolgd worden om zodoende het project te kunnen evalueren. Daarnaast zal onderzocht worden wat 'Run je eigen voetbalclub' voor de deelnemende jongeren heeft betekend. Door te onderzoeken wat het effect van het project op de jongeren is, voornamelijk de door de jongeren zelf ervaren effect, kan het project verbeterd danwel uitgebreid worden. Om deze doelstellingen te beantwoorden zal gebruik worden gemaakt van de volgende vraagstelling.

In hoeverre is er een effect van Run je eigen voetbalclub op de deelnemende jongeren en welke factoren beïnvloeden dit effect?

Om deze vraagstelling te beantwoorden zal er gebruikt worden gemaakt van de onderstaande deelvragen:

- *Wat houdt het project 'Run je eigen voetbalclub' in?*
- *Is er een effect van 'Run je eigen voetbalclub' op de deelnemende jongeren?*
- *Welke factoren beïnvloeden het effect van 'Run je eigen voetbalclub'?*
- *Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden?*

1.5 Maatschappij & Wetenschap

Vele projecten waar jongeren bij betrokken zijn, worden niet of nauwelijks beoordeeld op hun effectiviteit (Van Yperen, 2003). Wanneer men jongeren een bezigheid geeft en zodoende van straat houdt, wordt al snel gesproken over een succesvol project. Dit terwijl het veelal om tijdelijke projecten ging waar na afsluiting de jongeren weer teruggingen naar hun oude bezigheden.

Omdat men projecten graag wil verspreiden over verschillende plekken, is het van belang om een goed samenspel te vinden tussen de praktijk en het beleid. Het is daarom wenselijk om een onderzoek te doen voor dat een project overgenomen wordt door derden (Baar, Wubbels & Vermande, 2007). Projecten voor jongeren hebben vaak een educatieve benadering, het gaat immers niet alleen om het verzorgen van trainingen aan of het bieden van een alternatief voor groepen jongeren. Door middel van onderzoek kunnen resultaten beter geïnterpreteerd worden en zullen projecten succesvoller worden verspreid.

Voor jongeren zonder een zinvolle tijdsbesteding is het project 'Run je eigen voetbalclub' meer dan alleen een voetbalproject. Voetbal is meer het middel om jongeren te stimuleren zichzelf en elkaar positief te beïnvloeden.

Jongeren zijn niet alleen deelnemers in het project, maar zijn ook medeverantwoordelijk voor het succes. De maatschappelijke bijdrage van dit onderzoek is daarom te onderzoeken in hoeverre het project 'Run je eigen voetbalclub' effectief is. Doordat het een uniek project is waarin jongeren meer zijn dan alleen maar de deelnemers is het van belang te weten welke factoren belangrijk zijn binnen het project. Zodoende kan ook de door de jongeren ervaren kwaliteit getoond worden. Omdat het een pilot betreft die de bedenkers graag landelijk verspreid zien worden, is een onderzoek van wezenlijk belang. Door gedegen onderzoek kunnen er aanbevelingen gedaan worden die landelijk succes met 'Run je eigen voetbalclub' meer kunnen waarborgen. Kwaliteit gaat hierin voor kwantiteit, het is belangrijker om een goed en duidelijk getoetst project op te stellen. Hierdoor wordt succes meer en beter gewaarborgd. Het transfereffect van het project 'Run je eigen voetbalclub' kan hiermee positief vergroot worden.

Naast een maatschappelijk doel heeft dit onderzoek tevens een wetenschappelijk doel. Door gedegen onderzoek kan de ontwikkeling van een project namelijk in de praktijk verbeterd worden. Zonder een specificatie van de actieve mechanismen, is het niet duidelijk welke mechanismen van belang zijn waardoor resultaten van projecten moeilijk te interpreteren zijn (Nanninga & Glebbeek, 2011). Door middel van wetenschappelijk onderzoek kan er met een objectieve blik naar processen en resultaten binnen het project gekeken worden. Door de mening van verscheidene belanghebbenden mee te nemen wordt de objectiviteit en betrouwbaarheid van een onderzoek groter. Door te luisteren naar de ervaringen van de deelnemers en zowel de positieve als negatieve ervaringen van de jongeren mee te nemen in de ontwikkeling van de methodiek, kan er een effectievere theoretische basis ontstaan (Green & Kreuter, 2005). Wetenschappelijk onderzoek vergroot daarnaast de effectiviteit van zowel de methodiek, het proces, de herhaling als de overheveling van zulke projecten naar andere steden. Overheid en andere subsidieverleners hebben daarnaast een sterkere voorkeur voor maatregelen en projecten die wetenschappelijk effectief zijn (Baar, Wubbels & Vermande, 2007; Scholte, Hoijsink, Jagt & Nijnatten, 2008). Aanleiding voor een wetenschappelijk onderzoek naar 'Run je eigen voetbalclub' is het gemis van inzicht in de werkzame onderdelen. Bedoeling is het onderzoeken wat daadwerkelijk effectief is; is dat de competitie, het clubvormingsproces, de workshops of een nog onbekende factor?

1.6 Leeswijzer.

In de volgende hoofdstukken zal getracht worden de doel- en vraagstelling van dit onderzoek te beantwoorden. Allereerst zal er in het tweede hoofdstuk ingegaan worden op het project 'Run je eigen voetbalclub', daarna zal in het derde hoofdstuk een theoretisch wetenschappelijke basis besproken worden.

In het vierde hoofdstuk zal aangegeven worden hoe de gebruikte data verzameld is en waarom dat op deze wijze gedaan is. Daarnaast zal ook besproken worden welke data op welke manier gebruikt zal worden voor de analyses. Deze analyses zullen in hoofdstuk vijf getoond worden. Tenslotte zal in het zesde hoofdstuk de conclusies besproken worden en zullen er aanbevelingen gedaan worden.

2. Run je eigen voetbalclub.

In dit hoofdstuk zal op het project 'Run je eigen voetbalclub' worden ingegaan door gebruik te maken van het projectplan (2010) en de methodiekbeschrijving (2011). Allereerst zal de inhoud van het project worden besproken (2.1), daarna de doelstellingen van het project (2.2) waarna wordt ingegaan op de geselecteerde doelgroep (2.3) en de verwachte verantwoordelijkheid van de jongeren (2.4). Tenslotte zal worden ingegaan op de rol van de coach binnen het project (2.5).

2.1 Inhoud

'Run je eigen voetbalclub' is verdeeld in twee fasen. In de eerste fase trainen de jongeren en vormen zij hun club. In de tweede fase staat de competitie centraal en zijn de jongeren bezig met het runnen van hun club.

In de eerste fase vormen de jongeren onder begeleiding, in de vorm van een coach, hun eigen club. Dit begint natuurlijk bij het samenstellen van de teamleden en het verzinnen van een clubnaam. Hierna beginnen de jongeren met het maken van een clubstatuut, dit clubstatuut toont waar het team voor staat en welke waarden en normen binnen de club belangrijk zijn. Bedoeling is dat de jongeren de vorming, financiering en doelen van hun club in het clubstatuut zetten. Tevens wordt er van de jongeren verwacht dat ze hun eigen club tenue ontwerpen, geheel naar eigen smaak. Dit vergt natuurlijk samenwerking tussen de clubleden. Daarnaast wordt van de jongeren verwacht dat zij sponsoring zoeken voor de financiering van hun club en dan voornamelijk voor hun club tenue. De clubs vormen dus een eigen bestuur om zo ook daadwerkelijk als clubzijnde te vergaderen. De bedoeling hiervan is het stimuleren van samenwerking, het luisteren naar elkaar, het nemen van verantwoordelijkheid maar ook het delegeren van taken naar anderen en elkaar durven aan te spreken op tekortkomingen (methodiekbeschrijving: 'Run je eigen voetbalclub,2011).

Tussendoor wordt er wekelijks getraind samen met de andere clubs. Om de week krijgen de jongeren een workshop waarin zij informatie krijgen over onderwerpen welke van belang zijn voor hun club. Dit zijn bijvoorbeeld workshops over het besturen van een club, de financiën, de normen en waarden binnen een club en Fairplay. Ter afsluiting van de eerste fase zullen de teams zich presenteren aan elkaar en aan derden. Hierbij presenteren de teams hun club, tenues en plan van aanpak.

In de tweede fase staat zoals al verteld de competitie centraal. De clubs spelen binnen de competities zowel een uit als thuis wedstrijd.

Het thuis spelende team neemt de organisatie van de wedstrijd op zich en zorgt voor een goed ontvangst en afsluiting van de wedstrijd. De jongeren dienen hun clubstatuut tijdens de wedstrijden in praktijk te brengen.

Op deze wijze biedt het project de jongeren een wekelijkse ontmoetingsplek, waar zowel sportieve als sociale ontmoetingen kunnen ontstaan. Door deze ontmoetingen tracht men een sociale en maatschappelijke binding te bewerkstelligen (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010).

Om een breed draagvlak voor het project te creëren is het de bedoeling om verscheidene instanties aan het project te binden. Samenwerking met een bekende voetbalclub² en bank³ zijn hierbij het belangrijkste. Bedoeling is dat de bank zorgt voor rekeningnummers, bankpasjes en het formele gedeelte van de clubvorming. Daarnaast kan de bank de deelnemende jongeren een workshop bieden over financiën. De voetbalclub echter richt zich meer op het officieel presenteren van de clubs en geeft tijdens het project workshops over het besturen van een club en specifieke voetbal trainingen. De plaatselijke amateur voetbalverenigingen dienen ook mee te participeren in het project. De jongeren kunnen zo kennismaken met alle verenigingen en zo de toestroom van de jongeren naar een reguliere voetbalclub bevorderen. Tenslotte is het de bedoeling dat ook ouders, scholen, omwonenden en plaatselijke (allochtone) stichtingen betrokken worden. Dit alles om de binding in de stad te vergroten.

Uit het gehele project vloeien twee winnaars. De eerste is de club met de meeste punten gehaald tijdens de competitie: de competitie winnaar. De tweede is de club met de beste organisatie, gekozen door vertegenwoordigers van de voetbalclub. (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010).

2.2 Doel

Het project "Run je eigen voetbalclub", heeft verscheidene doelen zoals:

- *Het vergroten van de sociale vaardigheden*
- *Het versterken van het zelfbewustzijn zodat jongeren kansen en mogelijkheden leren benutten om sturing te geven aan hun eigen leven*
- *Het aanleren van een aantal basiscompetenties die hen helpt beter te participeren in de maatschappij.*

² In Almelo is dat Voetbalclub Heracles Almelo.

³ In Almelo is dat de Rabobank.

- *Het vergroten van de sociale omgeving van deze jongeren, en het versterken van de binding met deze omgeving.*
 - *Het aanbieden van een zinvolle tijdsbesteding aan deze jongeren.*
- (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010. P4).

Deze doelen dienen uiteindelijk de deelnemende jongeren enkele competenties bij te brengen. Deze geleerde competenties dragen bij aan het vergroten van de maatschappelijke participatie en het verbreden van de sociale omgeving van de jongeren.

Daarnaast zorgen ze voor een sterkere binding met hun omgeving. De verwachte aangeleerde competenties zijn als volgt: *Vergaderen / Voorzitten van een vergadering; Organiseren en regelen; Samenwerken; Vertrouwen delen; Planmatig werken; omgaan met geld /financiën van de club; afspraken maken en nakomen; Fair Play spelen; Communiceren; contacten leggen en onderhouden; Conflicten oplossen; Onderhandelen; Sponsors zoeken en interesseren; Netwerken; Gedrevenheid ontwikkelen; presenteren.* (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010. P12). De verwachting van de projectbedenkers is dat door middel van coaching en actieve deelname aan het project deze competenties door de deelnemende jongeren vanzelf aangeleerd zullen worden.

2.3 Doelgroep en selectie

Hoewel voetbal aantrekkelijk klinkt voor vele jongeren, vallen niet alle jongeren onder de doelgroep. Het project is voornamelijk bedoeld voor jongens die affiniteit hebben met voetbal maar niet lid zijn van een voetbalvereniging. Binnen de doelgroep bevinden zich jongeren tussen de 15 en 18 jaar, die voornamelijk van allochtone afkomst zijn, weinig participeren in de maatschappij, geen of weinig zinvolle tijdsbesteding hebben en weinig binding hebben met hun sociale omgeving. (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010)

Om deze jongeren te werven zal gebruik worden gemaakt van verschillende kanalen:

- Flyeren: In de stad, bij winkelcentra, bij jeugd-soosen, middelbare (vmbo) scholen en bij bekende hangplekken.
- Website organisatie en de website "Jong in Almelo"
- Hyves-profiel
- Mond-op-mond reclame via jongerenwerkers.

Jongeren die zich wilden aanmelden kunnen dit op verschillende manieren doen, bijvoorbeeld via sms, mail of via de jongerenwerkers.

Omdat niet iedere jongere mee kan doen met het project zijn er selectiecriteria opgesteld. De organisatie screent de aangemelde jongeren en teams op hun leeftijd, buitenschoolse bezigheden, enthousiasme en getoonde inzet. Tevens wordt gebruik gemaakt van zogenoemde voorbeeldjongeren. Deze jongeren zouden als rolmodel kunnen fungeren binnen het project. Het gaat dan voornamelijk om jongeren die wat actiever bezig zijn in hun dagelijks leven.

Het gevoel dat de jongeren krijgen uit deze selectie zou, volgens de bedenkers van het project, hun enthousiasme en inzet verhogen.

2.4 Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid

Wat het project uniek maakt in zijn soort, is dat er van de jongeren meer zelfstandigheid verwacht wordt om hun eigen club te laten slagen.

De jongeren ontvangen namelijk een budget vanuit de organisatie en een bankrekening inclusief een bankpasje. Om alle benodigdheden voor de competitie te financieren dienen zij zelf sponsoren te zoeken. Het financiële gedeelte zou de jongeren moeten tonen dat eigen inzet zeer belangrijk is binnen het project. Daarnaast wordt verwacht dat de jongeren zelf hun eigen club runnen en dat de coaches er alleen ter ondersteuning zijn. De resultaten zijn namelijk afhankelijk van hun eigen inspanningen.

Om de verantwoordelijkheid van de deelnemende jongeren te vergroten ondertekenen de jongeren een contract waarin zij aangeven actief te willen gaan participeren in het project. Het contract dient om de jongeren bewust te maken met contracten en contractbreuk. Verwachting is dat het contract de jongeren bewuster maakt van hun eigen verantwoordelijkheid binnen het project. Daarnaast geeft het een serieuze en professionele noot aan het project. Deze serieuze uitstraling wordt ook bevorderd door de contacten en samenwerking met andere organisaties. De aanwezigheid van prominente leden van de eigen organisatie, de bank, voetbalclub en anderen zal naar verwachting de jongeren het gevoel geven dat zij meer inzet moeten tonen omdat er meer ogen op hen gericht zijn.

2.5 Coaching.

De verwachting is dat elk team een eigen coach krijgt. Deze coach is een jongerenwerker die affiniteit met sport heeft; ook wel sportjongerenwerker genoemd. De coach heeft een heel breed scala aan taken en zal aanspreekpunt zijn voor alles en iedereen in dit project. De coach zal het project "Run je eigen voetbalclub" gaan opstarten, leiden en vorm en inhoud geven.

De coach is degene die het eerste contact legt met de deelnemende jongeren en begeleidt de clubs de hele competitie door. De rol van de coach is om de jongeren te motiveren en stimuleren om zich als team te kunnen presenteren met de verschillende rollen, taken en verwachtingen. De verwachting is dat er wekelijkse vergaderingen gepland worden en dat er daarnaast nog de nodige contactmomenten zullen zijn tijdens de presentatie, de workshops en de wedstrijden bijvoorbeeld. Het is de bedoeling dat de coach dicht bij de jongeren staat waardoor hij de belevingswereld van deze jongeren goed begrijpt. Hij is de vertrouwenspersoon en ondersteunt de jongeren bij hun clubbezigheden. (Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010).

Door mee te doen met het project "run je eigen voetbalclub" leren de jongeren, naast voetballen, dingen waarvan ze vooraf denken dat ze het niet zouden kunnen of durven. Ze ontdekken wat voor mogelijkheden, vaardigheden en competenties ze hebben t.a.v. allerlei elementen rondom organiseren en beheren van hun eigen voetbalclub. Projectplan: 'Run je eigen voetbalclub', 2010.p9).

3. Theorie

In het projectplan van 'Run je eigen voetbalclub', is niet meteen duidelijk op welke wijze de verwachte competenties aangeleerd zullen worden. Mechanismen om het beoogd effect te kunnen bewerkstelligen zijn nog niet concreet vastgelegd. In dit hoofdstuk wordt getracht deze mechanismen te vinden en het project 'Run je eigen voetbalclub' te bespreken en te plaatsen in een bredere context.

Allereerst zal besproken worden wat maatschappelijke participatie inhoudt (3.1); De wijze waarop in de wetenschap wordt gekeken naar het aanleren van vaardigheden aan jongeren (3.2); Het gebruik van sport om jongeren vaardigheden aan te leren (3.3); De rol van coachen in het aanleren van vaardigheden (3.4); En tenslotte wordt vooruit gekeken hoe verder te gaan met de verkregen kennis (3.5).

3.1 Participeren in de maatschappij

Zoals vermeld tracht het project 'Run je eigen voetbalclub' naast het persoonlijke welbevinden ook de sociale en maatschappelijke participatie van de deelnemende jongeren te vergroten. Over wat (maatschappelijk en/of jongeren) participatie daadwerkelijk inhoudt bestaan diverse meningen (SCP, 2006; SCP, 2003, VWS, 2004; Pelleriaux, 2004). Uit de literatuur blijkt dat met participatie vaak deelname en/of betrokkenheid wordt bedoeld. Denk hierbij aan deelname aan de maatschappij, binnen verenigingen en in sociaal verband. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het volgen van onderwijs, het hebben van werk en het verrichten van vrijwilligerswerk.

Landelijk zijn er diverse definities van (maatschappelijke/sociale) participatie. Het voormalig ministerie van jeugd en gezin (2007) stelt dat maatschappelijke participatie een doel is; een doel om te socialiseren en te groeien in de samenleving. Door dit doel na te streven stimuleert men actief burgerschap, sociale integratie, betrokkenheid en het nemen van verantwoordelijkheid van burgers in de samenleving. Het Sociaal en Cultureel PlanBureau (SCP) definieert maatschappelijke participatie als volgt: *'Maatschappelijke participatie omvat alle activiteiten buiten de privésfeer en de economie, ofwel het betaalde werk.'* Het CBS onderscheidt passieve maatschappelijke participatie (lid zijn) van actieve participatie (lid zijn en actief zijn). Tevens stellen zij een brede en smalle opvatting van maatschappelijke participatie. *'Volgens de brede opvatting vallen ook activiteiten in eigen kring (informele hulp, mantelzorg) of als gebruiker van voorzieningen (zoals bibliotheekgebruik, museumbezoek) onder maatschappelijke participatie.'* (CBS). Om deze brede opvatting te versmallen worden er voorwaarden gesteld zoals dat de activiteit vrijwillig dient te zijn of dat men de intentie heeft iets te doen voor de samenleving (CBS).

Zoals Steyart e.a (2005) al liet zien maken deze definities van maatschappelijke participatie duidelijk dat een burger niet alleen consument maar ook (co) producent is in de samenleving. Van de burger wordt verwacht een actieve bijdrage te leveren en dan niet alleen voor persoonlijk belang. Maatschappelijke participatie houdt dan in dat men zorgt voor zichzelf, zijn groepsgenoten, zijn leefomgeving, zijn medemens en zijn idealen. Hierbij kan men denken aan bewoners die als buurtwacht optreden, helpen bij het verplegen van niet-verwanten, op de kinderen van werkende burens passen, schoonhouden van speeltuintjes etc.

Om mensen meer te laten participeren, dienen ze te beginnen met participeren. De belangrijkste factor die participatie bevordert is volgens Pelleriaux (2005) participatie zelf. Wanneer men begint met participeren is het eenvoudiger om meer te gaan participeren. Bij participatie leert men andere mensen kennen en ook leert men andere organisaties kennen waarin men kan gaan participeren (Pelleriaux, 2005). Hierdoor ontstaat er dus een sneeuwbaaleffect waarbij de participerende ook andere mensen kan stimuleren te beginnen met participeren. Uit onderzoek van Steketee e.a (2005) blijkt dat consumptieve participatie (enkel meedoen) inderdaad een belangrijke opstap is naar andere vormen van actievere participatie.

Omdat in dit onderzoek jongeren centraal staan is het meer van belang te kijken naar de opvattingen over jeugd & jongeren participatie. In het regeerakkoord van 2003 stelde het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) vast dat jeugdparticipatie bedoeld is om kansen te creëren, het versterken van de positie van jeugdigen en het tegengaan van uitval van jongeren in de samenleving. De actieve betrokkenheid van jongeren in de samenleving, wordt beschouwd als een belangrijk middel om de individuele ontwikkeling van jongeren positief te beïnvloeden (De Winter, 1995). Volgens het VWS (2003) vergroten vaardigheden die doormiddel van participatie worden opgedaan zoals samenwerken, netwerken, keuzes maken zelfvertrouwen opbouwen, verantwoordelijkheden nemen en meedoen in de maatschappij de toekomstkansen van de jongeren en versterkt het hun binding met de maatschappij waarin zij leven. Jongerenparticipatie geeft jongeren veel kansen tot leren, plezier en het afnemen van benodigde diensten. Doordat jongeren hierdoor ook gevormd kunnen worden tot actieve burgers en het hen bereid op het leven van een volwassene wordt met jongerenparticipatie volgens sommigen niet alleen het welzijn van de jongeren verbeterd, maar mogelijk dat van de hele samenleving (De Winter, 2007; SCP, 2003; VWS, 2003).

Uit de bestudeerde literatuur blijkt de definitie van(jongeren) participatie divers en redelijk contextafhankelijk te zijn, zowel naar school of werk gaan, vrijwilligerswerk doen als deelname in een gemeentelijke (jeugd) raad kan hieronder vallen.

Besloten is om in dit onderzoek uit te gaan van een bredere definitie, deze definitie luidt als volgt: *participatie is het geheel aan inzet in zichzelf, zijn sociale omgeving en de maatschappij.*

Het is wel van belang om deze participatie op een dusdanige manier vorm te geven dat zij recht doet aan de wensen van jongeren. Jongeren verwachten handreikingen van volwassenen, om een persoonlijke en sociale ontwikkeling door te gaan, maar verwachten tegelijkertijd een gelijkwaardige inbreng van henzelf (De Winter, 1995). De Winter(1995) stelt tevens dat men niet dient te vergeten dat jeugdparticipatie een democratisch principe is, de erkenning van jongeren voor een fundamenteel deelname- en inspraakrecht.

De cohesie binnen een samenleving wordt sterker bij een actieve participatie van de inwoners van een land en dit stimuleert de saamhorigheid binnen een samenleving. In de klassieke sociologie kan men dit verklaren vanuit de theorieën van sociologen als Durkheim, Parsons en Hirschi (in: Ultee, Arts & Flap, 2003). De kern van Durkheims antwoord op de sociale cohesie vraagstuk is dat een samenleving bestaat uit intermediaire groeperingen die een systeem van gedeelde normen en waarden delen. Naarmate de mensen binnen een samenleving meer participeren binnen een bepaalde intermediaire groep, des te meer zij de gedeelde waarden en normen naleven. Dit resulteert dan in meer samenhang oftewel cohesie binnen een samenleving. Hirschi voegt hier aan toe dat er meer cohesie ontstaat wanneer de normen en waarden binnen intermediaire groeperingen overeenkomen met de normen en waarden binnen een samenleving. Tenslotte geeft Parsons aan dat een samenleving een complex systeem is, die bestaat uit verschillende componenten op zowel meso- als microniveau. Om de cohesie binnen een samenleving te behouden dient elk component in een samenleving een eigen taak te hebben: rechters die de grenzen van normen vaststellen, politiek die ervoor zorgt dat collectieve doelen worden nagestreefd en scholen, gezin en welzijnsorganisatie die de onderliggende waarden, van normen, doorgeven aan jeugdigen. In een samenleving moet er dus consensus te vinden zijn over omgangsnormen, handhaving van normen en waarden, rechtvaardigheid etc. Dit kan dan alleen wanneer de burgers een gedeelde kennis hebben zodat zij het eens kunnen worden over hoe er samengeleefd kan worden. Doordat de jongeren van nu op een gegeven moment samen met anderen deze beslissingen moeten nemen, is het dus van belang dat zij opgevoed worden met (dezelfde) normen en waarden die passen bij een democratisch burgerschap(De Winter, 2007). Ook een project als "Run je eigen voetbalclub" kun je beschouwen als een kleine intermediaire groepering. Door ervoor te zorgen dat de heersende normen en waarden in de Nederlandse samenleving ook binnen 'Run je eigen voetbalclub' nageleefd en gestimuleerd worden dan zal, volgens de theorieën over sociale cohesie, een dergelijk project de cohesie binnen een samenleving stimuleren.

3.2 Aanleren van vaardigheden.

Doel van "Run je eigen voetbalclub is om de deelnemende jongeren vaardigheden aan te leren. Volgens Stanford e.a (2006) is een project niet alleen ontworpen als een korte termijn interventie maar juist bedoeld voor het aanleren van vaardigheden waar de jongeren de rest van hun leven baat bij hebben. Ook 'Run je eigen voetbalclub' wil de deelnemende jongeren de mogelijkheid bieden tot het aanleren van vaardigheden. De vraag is: hoe leert men?

Leren doet men uit ervaringen en is een interactie tussen een individu, zijn omgeving en de context daar omheen (Kolb 1984). Men ervaart namelijk iets, denkt na over wat er daadwerkelijk gebeurt is, haalt er de belangrijkste aspecten uit en past deze vanzelf weer toe in een volgende situatie. Het evalueren van ervaringen vergroot zo de leermogelijkheden (Kolb 1984).

La Belle (1981) onderscheid drie educatie vormen: formeel, informeel en niet-formeel. Met formele educatie wordt leren binnen formele geïnstitutionaliseerde instanties bedoeld zoals leren op school en werk. Informele educatie beschouwt La Belle als een proces dat het gehele leven doorgaat. Een persoon leert en stapelt elke dag, zijn hele leven lang kennis, ervaring, meningen en vaardigheden. Informele educatie heeft te maken met het dagelijkse contact tussen een individu en factoren uit zijn omgeving. Een derde leervorm is de niet-formele educatie. Het gaat hier om leervormen buiten het formele onderwijssysteem om, die vaak bepaalde vaardigheden aanleert aan specifieke groepen mensen. Niet-formele educatie is gescheiden van wettelijk verplichte scholing maar moet wel van tevoren systematisch gepland worden. Niet-formele educatie wordt vaak gegeven door instanties binnen een samenleving; dit kan wel op aanvraag zijn vanuit de overheid. Het verschil met informele educatie zit in het feit dat niet-formele educatie meer gevormd is binnen een programma en meer doelbewuste instructies heeft. Dit betekent niet dat deze educatievormen geheel afgezonderde entiteiten zijn. De grenzen tussen de educatievormen zijn namelijk wazig. Een project als 'Run je eigen voetbalclub', zou je dus onder niet-formele educatie kunnen scharen, terwijl er ook sprake zou kunnen zijn van informele educatie binnen het project. Het project is namelijk gescheiden van wettelijk verplicht onderwijs, is gevormd binnen een programma en heeft een doel voor een bepaalde groep jongeren. Maar daarnaast leert een deelnemende jongere binnen het project, door meningen, contacten, ervaringen met anderen, ook informeel

Het nadeel van niet-formele educatie is de vaak ambitieuze veronderstelling die eraan voorafgaat. Er wordt te weinig gekeken naar sociaaleconomische en culturele verschillen binnen deze vorm van educatie (La Belle, 1981). Waar deze vorm van educatie voor de ene deelnemer sociale vaardigheden aanleert, leert de andere er persoonlijke vaardigheden.

Men gaat er te vaak vanuit dat alle individuen naar hetzelfde doel toe willen en kunnen werken. De wensen, intentie en vaardigheden van individuen zijn verschillend, hun einddoel daarmee ook.

Leren is ook een proces van uitwisseling van ervaringen (Kolb, 1984). Kolb(1984) stelt dat het door willen geven van kennis en vaardigheden aan derden beter gaat wanneer de 'docent' naast kennis over de te overdragen kennis, ook kennis heeft over de studenten. Belangrijk bij een project als 'Run je eigen voetbalclub' is dan ook om van te voren te anticiperen op verschillen tussen deelnemende jongeren. Hoewel van te voren wel bedacht is welke kenmerken de jongeren hebben (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub', 2010), is er van te voren niet duidelijk in hoeverre er verschillen zullen zijn tussen de jongeren. Kennis over de deelnemende jongeren is volgens Kolb's (1984) stelling belangrijk. Ook dient volgens Kolb (1984) de organisatie van te voren vast te stellen welke vaardigheden men op welke manier aan de jongeren wil overbrengen. De vraag waarom men aan niet-formele educatie deelneemt, heeft volgens La Belle (1981) verscheidene antwoorden. Ouders zouden hun kinderen opgeven om hen vaardigheden te leren die van belang zijn in hun latere leven. Het effect van ouderlijke socialisatie kan er tevens voor zorgen dat jongeren, op oudere leeftijd, zelf besluiten te participeren in niet-formele educatie. Wanneer men oud genoeg is om zelf keuzes te maken kunnen vrienden een grote invloed hebben op het participeren in niet-formele educatie (La Belle, 1981). De mening van vrienden is dan belangrijk voor het eigen gedrag en participatie. Wanneer de kans bestaat dat bepaalde participatie niet geaccepteerd zal worden door vrienden zal men minder snel participeren. Op de flyer waarmee jongeren gestimuleerd worden zich aan te melden voor het project is wel aangegeven dat men vooral zijn vrienden moet verzamelen en zich aan moet melden. Uit gesprekken met de organisatie bleek dat de verwachting was dat de clubs uit vriendengroepen zullen bestaan. Immers, uit hun ervaring als jongerenwerkers wisten zij dat jongeren meestal samen met vrienden willen participeren. Tenslotte kan men ook besluiten mee te doen aan niet-formele educatie omdat deze vorm van educatie nu eenmaal voor handen ligt. Het is bereikbaar en men kan er zo in participeren (La Belle, 1981). Ook binnen dit project is de kans groot dat dit gebeurt. Het kunnen voetballen in een zaal, een eigen tenue samenstellen en geld krijgen om een club te runnen terwijl je er van te voren weinig voor hoeft terug te doen, is natuurlijk aantrekkelijk. Maar daarnaast zal het gegeven dat er geselecteerd zal worden het minder voor de hand liggend maken om erin te gaan participeren.

Meedoen aan een project is een, er ook daadwerkelijk iets te leren is een ander verhaal. De Winter (1995) stelt dat jongeren daadwerkelijk invloed moeten hebben in de activiteiten die zij uitvoeren om er daadwerkelijk van te kunnen leren. Om jongeren te stimuleren te participeren en hen doormiddel van participatie vaardigheden aan te leren zijn er volgens Watts & Flanagan (2007)

vier aspecten die men in acht moet nemen. Jongeren moeten verantwoordelijkheden hebben, hetgeen ze zullen doen moet hen uitdaging bieden, ze moeten betrokken worden bij het maken van plannen voor de activiteiten en ten slotte moeten ze de gelegenheid hebben om zelfstandig belangrijke beslissingen te nemen. Op deze wijze ervaren de jongeren, volgens de auteurs, participatie als iets positiefs waardoor zij zullen blijven participeren.

Binnen 'Run je eigen voetbalclub' wordt aan bijna alle voorwaarden van Watts & Flanagan (2007) voldaan. De jongeren zijn niet betrokken geweest bij de planning van activiteiten en workshops, alhoewel men wel openstaat voor onderwerpen voor workshops die door de clubs worden aangeboden (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub', 2010). Maar aan de overige voorwaarden wordt wel voldaan. Binnen het project wordt verwacht dat de jongeren allereerst ervaren dat zij er toe doen om hen zo genoeg zelfvertrouwen te geven. Hun eigen inzet is daarom zeer belangrijk bij dit project. Het zelfstandig runnen van je eigen club is een uitdaging waarbinnen je verantwoordelijkheden hebt en zelfstandig beslissingen kan nemen. De jongeren krijgen bij 'Run je eigen voetbalclub' van te voren duidelijk te horen wat er allemaal van ze verwacht wordt. Om er voor te zorgen dat de jongeren met plezier en enthousiasme zich inzetten is het niet de bedoeling dat men het voetballen als lokkertje gebruikt om pas midden in het project aan te geven wat de jongeren allemaal dienen te doen. Uit de evaluatie (2009) van het project Chabab in Nijmegen bleken deelnemers het niet prettig te vinden dat zij pas achteraf te horen kregen wat ze allemaal dienden te doen naast het voetballen. Dit probeert 'Run je eigen voetbalclub' dan ook te voorkomen. Door de deelnemende jongeren duidelijk van te voren te laten weten wat er allemaal gaat gebeuren, zullen de verwachtingen en de ervaringen van de jongeren beter op elkaar aansluiten. De ervaren kwaliteit van het project zal daarmee hoger worden (Lucassen & van Bottenburg, 2004).

Een strak regime aan regels omtrent te laat komen, aanwezigheid, verplichte activiteiten, het luisteren naar de leidinggevende enzovoort is niet aantrekkelijk voor jongeren. Een meer informele setting zonder teveel regels en bemoeienissen trekken hen meer aan (Pelleriaux (ed)(2005). 'Run je eigen voetbalclub' tracht dan ook de jongeren een informele setting te bieden waarin zijzelf invloed hebben op wat er allemaal gebeurt in hun club binnen het project. Zo probeert de organisatie ervoor te zorgen dat er een sfeer ontstaat waarin vaardigheden beter kunnen worden aangeleerd. Een positief leerklimaat bevordert het behalen van doelen op zowel sportief als sociaal/moreel vlak (Plezier, 2003) Om jongeren vaardigheden bij te brengen dient men de jongeren meer te bieden dan alleen een manier om hun vrije tijd op te vullen. Volgens Coakley (2007) zijn de transfermogelijkheden van kennis en vaardigheden in zulke gevallen te gering en kan men dan geen gedragsverandering bij de deelnemers verwachten.

3.3 Sport als middel.

Miller e.a (2007) borduurt voort op de sociologische theorieën omtrent sociale cohesie⁴. Miller(2007) gaat ervan uit dat sport(verenigingen), als intermediaire groepering een groot effect hebben op jongeren. Volgens Miller (2007) zou sport bij jongeren voor een vermindering van ongestructureerde vrije tijdsbesteding zorgen en het bevorderen van pro-sociale contacten. Samenwerken, eerlijk spelen, je tegenstanders waarderen, omgaan met winnen en verliezen en leren moreel te redeneren (Rutten et al, 2004) zijn enkele kenmerken die aan sport worden toegedicht. Deze kenmerken van sporten zorgen voor een toename van prosociaal gedrag. Sport staat daarom niet alleen op de persoonlijke agenda, maar ook op de maatschappelijke agenda (Verweel, 2007). Sporten is natuurlijk een persoonlijke keuze, je kiest ervoor te gaan sporten en je maakt een keuze welke sport en waar en wanneer je sport. Maar de mogelijke positieve effecten zijn zichtbaar in de maatschappij, waardoor het dus op de maatschappelijke agenda staat. Men kan sport zien als een minimaatschappij met al haar problemen. Men moet bijvoorbeeld leren omgaan met verschillende mensen, samen te werken met een bepaald doel, omgaan met de regels en de normen en waarden. Door te participeren in een minimaatschappij als sport kan men leren hoe te participeren in de werkelijke maatschappij. De sociale processen die zich in de samenleving voordoen, doen zich ook voor in de sport (van Bottenburg, 2009). Door te leren van deze processen in de sport kan het geleerde ook in de processen in de samenleving toegepast worden. Sport wordt zo indirect een middel om maatschappelijke problemen op te lossen (Crum, 2001). De positieve effecten van sport zijn volgens Bailey (2006) contextafhankelijk. Positieve ervaringen, plezier, en betrokkenheid van alle deelnemers zijn hierin belangrijk. Dit betekent niet dat sport het middel is om problemen op te lossen. Uit onderzoek van Glebeek & Nanninga (2011) bleek dat sport bijvoorbeeld niet de criminaliteit op de onderzochte speelvelden verminderde. Verder toont Elling (2005) aan dat de verbroedering, die vaak aan sport wordt toegedicht, binnen het veld blijft. Bottenburg (2009) geeft aan dat hoewel de positieve effecten van sport aanwezig zijn, niet meteen aantoonbaar is dat deze effecten ook buiten de sportcontext aanwezig zijn.

3.4 Coachen

Binnen sportprojecten dienen deze facetten van participatie, leermethoden en sport verweven te worden. “ Run je eigen voetbalclub’ tracht dit te doen door de deelnemende jongeren

⁴ Besproken in paragraaf 3.1.

zelf verantwoordelijk te laten zijn voor hun 'club'. Daarnaast wordt elke club begeleid door een coach. Deze coaches dienen op een dusdanige wijze de controle te houden en tegelijkertijd de jongeren het gevoel te geven dat de controle bij hen ligt⁵. Zij zullen de jongeren sociaal en positief moeten ondersteunen. Tevens dienen zij er indirect voor te zorgen dat de deelnemende jongeren vaardigheden aanleren. Zij dienen volgens Kolb (1984) te weten hoe de jongeren zijn en op welke manier dezen het best iets leren. Volgens La belle (1981) dient voor een goede kennisoverdracht bij niet-formele educatie de coach en de jongere een redelijk zelfde achtergrond te hebben. Wanneer dit niet geval is dan bestaat de mogelijkheid tot conflict. De projectbedenkers van 'Run je eigen voetbalclub' stellen als eerst dat de coach een jongerenwerker is met affiniteit met sport. Daarnaast stellen zij dat de coach dicht bij de jongeren staat en zo hun belevingswereld goed kent. Tenslotte is de coach ook een vertrouwenspersoon (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub', 2010).

Volgens Scholte et al (2001) is het meer van belang dat de coach een invloedrijke positie heeft. Jongeren leren beter, of nemen informatie beter aan van invloedrijke personen. Ook de sociale leertheorie van Bandura (1977) stelt dat mensen gedrag leren via hun eigen goede en foute ervaring en daarnaast ook via imitatie van hetgeen zij positief waarderen. Coaches en hun gedrag worden ook geïmiteerd, mits zij een rolmodel positie hebben. Coaching kan dus veel invloed hebben op jongeren (Pleizier, 2003). Het gedrag van de coach kan van invloed zijn op het zelfbeeld van de (sportende) jongeren. Door informele gesprekken te hebben met de jongeren kan men het vertrouwen van de jongeren winnen, goede communicatie stimuleren en zo de jongeren een betere relationele ondersteuning te bieden (Scholte et al., 2001). Een goede relatie tussen jongeren en coach vergroot de mogelijkheden om leerdoelen te behalen en is een positieve factor voor de morele ontwikkeling van de jongeren (Scholte et al., 2004) Relationele ondersteuning is daarom van groot belang. De door de jongeren ervaren relationele ondersteuning is van invloed op hun pro- en antisociaal gedrag (Rutten et al., 2004). Meer relationele steun vanuit trainers/coaches vergroot de mate van prosociaal gedrag in het veld en vermindert antisociaal gedrag om het veld (Scholte et al, 2001; Rutten et al, 2004).

Uit onderzoek van Uytterlinde et al (2009) over mentoring van jongeren⁶ blijkt dat het effect van mentoring voornamelijk zichtbaar is bij het emotionele kapitaal van jongeren. Het zelfvertrouwen en vertrouwen in de toekomst en emotioneel welzijn van de jongeren neemt toe.

⁵ Taak van de coach volgens bedenkers 'Run je eigen voetbalclub'.

⁶ Hoewel er verschillen zijn tussen mentoring en coaching, worden deze termen in dit onderzoek door elkaar gebruikt. Hiermee wordt niet gesteld dat deze termen exact hetzelfde zijn. Wel spreken we over overeenkomstige aspecten.

Ook zijn er effecten te zien op de gedragscodes, omgangsvormen en sociale vaardigheden om vooruit te komen in de samenleving.

3.5 En hoe verder?

In dit hoofdstuk zijn verscheidene aspecten die terugkomen in het project 'Run je eigen voetbalclub' besproken. Allereerst is ingegaan in wat participatie betekent en daarna aan welke voorwaarden men moet voldoen wil men jongeren laten participeren. Vanuit verschillende definities is besloten een algemene definitie van participatie te gebruiken; participatie is het geheel aan inzet in zichzelf, zijn sociale omgeving en de maatschappij.

Een ander beoogd effect van 'Run je eigen voetbalclub' is het aanleren van vaardigheden aan de deelnemende jongeren. Uit het literatuuronderzoek kwam naar voren dat leren contextgevoelig is dat men leert vanuit ervaringen (Kolb, 1984). Belangrijk bij deze vorm van educatie is dat men van tevoren rekening houdt met verschillen tussen de deelnemende jongeren en dat men genoeg kennis heeft over de te overdragen vaardigheden. In dit onderzoek zal dus onderzocht worden in hoeverre hiervan sprake is bij 'Run je eigen voetbalclub'. Hebben de jongeren iets geleerd? Waar leren ze het meest van en wat vinden ze van het project? Daarna is besproken waarom het middel sport bij dit project van belang is en wanneer het effect van sport het best bereikt wordt. Ook de invloed van de coach in het leerproces is besproken. Een coach dient een rolmodel te zijn om de jongeren het best vaardigheden aan te leren. Tevens is een invloedrijke positie van belang in dit proces. Tenslotte dient een coach het vertrouwen van de jongeren te winnen en voor een goede relationele ondersteuning te zorgen (Scholte et al, 2001). Er zal daarom ook onderzocht worden in hoeverre de jongeren hun coach beoordelen.

Om 'Run je eigen voetbalclub' te evalueren is het leerzaam te weten waar het best opgelet kan worden en welke data van belang is om het mogelijke effect te verklaren. Door middel van het projectplan, de opgestelde onderzoeksvragen en de gevonden aspecten uit de literatuur is duidelijk geworden welke punten belangrijk zijn binnen dit veld.

4. Data & Methoden

In dit hoofdstuk wordt besproken op welke manier de data is verzameld en welke methoden daarbij gebruikt zijn. Voor een onderzoek is dit belangrijk zodat de kwaliteit van de verkregen data en het onderzoek beoordeeld kunnen worden door de lezer ('t Hart et al., 2005). Allereerst zal worden ingegaan op waarom een evaluatie van belang is bij dit project(4.1). Daarna zal worden ingegaan op welke methode gebruikt is bij het verzamelen en waarom voor deze methode is gekozen (4.2). In paragraaf 4.3 zal worden ingegaan op de respondenten en tenslotte zal de gebruikte kwantitatieve data geoperationaliseerd worden (4.4).

4.1 Evalueren.

Dit onderzoek is een evaluatie. Hieronder zal ingegaan worden op hetgeen men kan leren van evaluaties en hoe de context hierin van belang kan zijn.

Leren van evalueren.

Toegepast beleid wordt onderzocht door middel van beleidsonderzoek; om kennis te leveren voor oplossingen van praktijkproblemen en om verschijnselen in de werkelijkheid te kunnen beïnvloeden en te veranderen (Swanborn, 1999). Een evaluatie biedt advisering over de opzet, begeleiding tijdens de uitvoering en vooral het evalueren van effecten van een gekozen beleid (Swanborn, 1999). In een beleidsevaluatie kan nagegaan worden of doelstellingen bereikt zijn, onder welke voorwaarden deze wel of niet behaald zijn en of ze überhaupt haalbaar zijn (Van der Vlist, Bunte& Van Galen, 2007).

Met behulp van een evaluatie kan men leren van situaties die zich voordoen ten tijde van het gevoerde beleid en het geleerde weer toepassen in een nieuwe (soortgelijke) situatie (Kolb,1984; Dewey, 1983: in Miettinen, 2010). Volgens Kolb (1984) is er een concrete situatie die geobserveerd dient te worden. Door na te denken over wat men observeert ontstaan er concepten, die weer getest kunnen worden in een nieuwe situatie. Een evaluatie heeft hetzelfde mechanisme. Door het toepassen van concepten die ontstaan tijdens het uitvoeren van beleid, ontstaat er een nieuwe en betere beleidsvorm. Door een gebrek aan inzicht is het doorgaans niet mogelijk van te voren te anticiperen op alle situaties binnen beleidsuitvoering. Beleid is nu eenmaal complex. Met behulp van evaluaties kunnen algemeen, universeel geldende patronen zichtbaar gemaakt worden, waardoor volgend beleid effectiever gemaakt kan worden. Zodoende is een evaluatie een noodzakelijkheid voor, tijdens of nadat men beleid implementeert in de samenleving.

Omdat 'Run je eigen voetbalclub' dit jaar voor het eerst loopt en er dus sprake is van een pilot kan dit onderzoek beschouwd worden als een formatieve evaluatie. Dit onderzoek loopt parallel met de looptijd van het project. Het onderzoek gebeurt in een omgeving waarin nauw wordt samengewerkt met de organisatie en deelnemende jongeren. Hoewel onderzoek is gedaan tijdens de gehele looptijd van het project is de doelstelling van dit onderzoek te achterhalen of de beoogde doelstellingen van het beleid behaald zijn en onder welke voorwaarden.

Context.

Wanneer men zich teveel richt op individuele resultaten, kunnen wellicht belangrijke sociale, economische of culturele invloeden over het hoofd worden gezien (Miettinen, 2010). De effecten die volgen op een maatregel zijn niet per definitie het resultaat van die maatregel. Men kan de effecten en resultaten pas interpreteren wanneer er genoeg bekend is over de context waarin deze effecten en resultaten tot stand gekomen zijn (Pawson & Tilly, 1997). Pawson & Tilly stellen dat een mechanisme alleen in een bepaalde situatie voor een bepaald effect zorgt. Op het moment dat de situatie veranderd zal het effect ook veranderen. Resultaten zijn dus contextafhankelijk en daarom is de context belangrijk. Door meer kennis te hebben over de context, kan men resultaten beter interpreteren en verklaren. Tevens verliest men niet de situatie waarin een mechanisme plaatsvindt en kan men eventueel het mechanisme tijdens het proces dusdanig aanpassen om, ondanks een andere context, toch nog de beoogde effecten te behalen. Dit versterkt Kolb's (1984) leermethoden waarin men een situatie observeert om het geobserveerde te conceptualiseren en deze weer toe te passen in een andere (soortgelijke) situatie. Door zoveel mogelijk te observeren en data te verzamelen over de deelnemende jongeren en over het project wordt binnen dit onderzoek rekening gehouden met de context waarin een situatie zich voordoet. Zo wordt getracht de betrouwbaarheid van de resultaten te verhogen.

4.2 Data verzameling.

De te gebruiken data in dit onderzoek is op verscheidene manieren verzameld, zowel kwantitatief als kwalitatief. De verscheidene manieren vullen elkaar hierbij aan en dragen zo bij aan een adequatere analyse (Martin, 2002). In dit onderzoek gebeurt dat door zowel kwantitatieve gegevens te verzamelen van de deelnemende jongeren alsmede kwalitatieve gegevens over de jongeren en het project. Het combineren van deze twee methodes kan leiden tot innovatie in de wetenschap, mist er sprake is van interne samenhang (Boeije, 2005). De verschillende onderdelen van het onderzoek (doelstelling, onderzoeksgroep, dataverzameling etc.) moeten wel goed bij elkaar

passen. Er dient dus gekeken te worden naar organisatorische, individuele en contextuele effecten in het project 'Run je eigen voetbalclub'.

Hieronder zal allereerst ingegaan worden op de kwantitatieve en kwalitatieve werkwijze. Daarna zal ingegaan worden op de daadwerkelijke wijze van dataverzameling. Tenslotte zullen de onderzoekseenheden getoond worden.

Kwantitatief & Kwalitatief

Zowel bij kwantitatief als kwalitatief onderzoek willen de onderzoekers op een adequate manier data verzamelen om onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Maar er zijn vele verschillen tussen deze twee methoden. Een belangrijk kenmerk van kwantitatief onderzoek is dat onderzoekseenheden geteld en gemeten kunnen worden door middel van variabelen op ratio en interval niveau (Swanborn, 2004). Bij deze onderzoekswijze kunnen grotere onderzoekseenheden onderzocht worden. Daarnaast staat een onderzoek bij kwantitatief onderzoek van te voren vast, de methoden zijn gestructureerd en men kan moeilijk veranderingen aanbrengen. Nadat een enquête is afgenomen kan er bij de geënquêteerden niet meer doorgevraagd worden, waardoor meningen oppervlakkiger blijven (Everaert & Peet, 2006). Ook Goudsblom (1974) geeft aan dat resultaten uit enquêtes bedrieglijk kunnen zijn, vragen kunnen namelijk op verscheidene manier geïnterpreteerd worden. Een kwalitatief onderzoek daarentegen is hierin wat lossier, beslissingen over de methoden en zelfs over de gehele onderzoekslijn kunnen halverwege nog veranderen. Daarom is kwalitatief onderzoek meer context gevoelig. Binnen kwalitatief onderzoek probeert men daarom ook zoveel mogelijk rekening te houden met de context. In tegenstelling tot kwantitatief onderzoek waarin getracht wordt algemene wetten op te stellen die contextonafhankelijk zijn.

Kwantitatief onderzoek is veelal toetsend van aard terwijl kwalitatief onderzoek zijn oorsprong heeft in de beschrijvende analyse ('t Hart et al., 2005). Hoewel kwantitatief onderzoek het vergelijken en generaliseren van gegevens vergroot zeggen de resultaten minder over de interpretatie van de onderzoekseenheden. Enquêtes hebben meer een onpersoonlijk karakter, onderzoekers hebben niet de gelegenheid om hetgeen ze onderzoeken 'van binnen uit' te beleven (Goudsblom, 1974) Betekenisgeving kan beter achterhaald worden wanneer dieper wordt ingegaan op een onderwerp. Met kwalitatief onderzoek heb je veelal te maken met een kleiner aantal onderzoekseenheden, maar de onderzochte onderzoekseenheden kunnen wel intensiever bereikt worden. Dit betekent niet dat deze twee onderzoeksmethoden elkaar uitsluiten.

Integendeel de methoden kunnen elkaar goed aanvullen, door bijvoorbeeld vanuit kwalitatieve gegevens enquêtes op te stellen om zo kwantitatief data te verzamelen.

Ook kunnen de twee methoden naast elkaar gebruikt worden hierbij kan men denken aan het combineren van enquêtes met enkele groepsgesprekken of enkele diepte-interviews. Ook in dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van zowel een kwantitatief als kwalitatief onderzoek. Naast enquêtes is er ook gebruik gemaakt van focusgroepen en observaties (zie 4.2.2).

Een ander belangrijk verschil tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek is dat bij kwalitatief onderzoek de onderzoeker meestal niet los staat van het onderzoek en zich meestal bevindt in de onderzoekssituatie. Dit betekent per definitie niet iets fouts. Persoonlijk betrokkenheid is noodzakelijk om te weten waar men het eigenlijk over heeft (Goudsblom, 1974). Men focust zich op het proces waarin dingen worden wat ze zijn. Dit wordt ook wel becoming-realism genoemd. Men neemt dan aan dat de onderzoeker in interactie staat met de werkelijkheid (Martin, 2002). Dit houdt in dat de wijze waarop de onderzoeker zijn methoden gebruikt en zijn keuzes maakt van invloed kunnen zijn op resultaten binnen het onderzoek. Eigen percepties en ervaringen kunnen invloed hebben op hoe de werkelijkheid wordt waargenomen (Martin, 2002). Binnen dit onderzoek is bekend dat de onderzoeker een invloed kan hebben op de situaties die hij of zij onderzoekt. Om toch een bepaalde mate van objectiviteit te realiseren wordt gebruik gemaakt van datatriangulatie: participerende observaties enerzijds en anderzijds dataverzameling via documentanalyses en enquêtes. Om de objectiviteit te verhogen wordt er bij kwalitatief onderzoek ook vaak gebruik gemaakt van inter-observator consistentie. Hiermee wordt bedoeld dat er een tweede observator/onderzoeker aanwezig is om zo te controleren of men dezelfde conclusies zou trekken, zelfs bij verschillende observaties (Everaert & Peet, 2006). Ook worden observaties van derden gebruikt om deze te vergelijken met de eigen observaties. Omdat binnen dit onderzoek de onderzoeker deel uit maakt van de organisatie en het project, is het eenvoudig om observaties te vergelijken met andere leden uit de organisatie. Ook kunnen anderen situaties anders observeren, doordat ze bijvoorbeeld meer kennis hebben over de deelnemende jongeren. Door deze inzichten te combineren kan de objectiviteit binnen het onderzoek gewaarborgd worden.

In tegenstelling tot kwantitatieve gegevens kunnen gegevens uit kwalitatief onderzoek moeilijker worden gegeneraliseerd. Dit komt voornamelijk doordat bij kwalitatief onderzoek meestal gebruik wordt gemaakt van kleinere onderzoeksgroepen. Binnen een project als 'Run je eigen voetbalclub' is het meer van belang een compleet beeld te hebben van de situaties binnen het project om zo het beleid in kaart te brengen. Kwalitatief onderzoek wordt doorgaans ingezet in moeilijk toegankelijk onderzoeksgebieden en zijn behulpzaam bij het opleggen van deze gebieden (IJzerdoorn, 1988). In deze gebieden zou kwantitatief onderzoek niet op zijn plaats zijn (IJzerdoorn, 1988) en is kwalitatief onderzoek meer toepasselijk.

Door onderzoek te doen op een voorheen onbekend terrein kunnen nieuwe inzichten en vragen opkomen die verder onderzocht kunnen worden. De generaliseerbaarheid kan lager zijn maar het informatieve karakter en de bruikbaarheid van de gegevens zijn dan belangrijker. De interpretatie van de generaliseerbaarheid van de resultaten wordt overgelaten aan de lezers (Everaert & Peet, 2006). Het is aan hen om de resultaten en aanbevelingen toe te passen in een andere situatie.

Onderzoek heeft te kampen met het 'sociaal wenselijk antwoorden' probleem. Sociaal wenselijke antwoorden hebben een negatief effect op de validiteit van een onderzoek ('t Hart et al., 2005). Het sociaal wenselijk antwoorden is zowel bij kwantitatief als bij kwalitatief onderzoek een probleem ('t Hart et al., 2005). Geënquêteerden kunnen bij kwantitatief onderzoek door de 'ongewone' situatie waarin men antwoorden moet geven uitspraken doen die zij onder andere omstandigheden nooit zouden doen (Goudsblom, 1974). Ook binnen kwalitatief onderzoek kan men antwoorden geven die niet overeenkomen met eerder gedrag. In dit onderzoek wordt het daarom als zeer nuttig beschouwd om doormiddel van participerende observaties te onderzoeken in hoeverre antwoorden ook daadwerkelijk kloppen met de werkelijkheid.

Kwalitatief onderzoek wordt tenslotte ook beschouwd als oncontroleerbaar. De gegevensverzameling zou ondoorzichtig zijn (Everaert & Peet, 2006). Door tijdens de looptijd van het project zoveel mogelijk notities te maken en daarnaast gebruik te maken van observaties van anderen wordt getracht de informatie zo controleerbaar mogelijk te houden. Door ook gebruik te maken van kwantitatieve gegevens en openheid te geven over alle gebruikte data kan de controleerbaarheid van dit onderzoek vergroot worden.

Methoden van dataverzameling

Enquêtes

Doelstelling was om alle deelnemende jongeren een enquête in te laten vullen. Één aan het begin van het project en één aan het eind van het project. Bedoeling hierbij is om zowel meer informatie te krijgen over individuele, sociale en economische kenmerken van de jongeren als hun verwachtingen over het project. Door aan het eind van de looptijd van het project de deelnemende jongeren opnieuw een enquête te laten invullen kan beter gekeken worden in hoeverre de verwachtingen van de jongeren uitgekomen zijn. De enquête bevat zowel open als gesloten vragen. De eerste enquête is ingevuld door 24 jongeren en de tweede door 23 jongeren. Door afwezigheid tijdens de invulperiode hebben niet alle jongeren beide enquêtes kunnen invullen.

Daarnaast is een enquête met open vragen opgesteld en ingevuld door alle medewerkers binnen de organisatie van het project. Deze enquête dient om gedane observaties te kunnen vergelijken met de observaties van anderen.

Documentanalyses.

In de periode waarin het project liep is door de coaches en projectbedenkers vergaderd en geëvalueerd. Daarnaast zijn er ook observaties geweest van het project en over de jongeren. Hiervan zijn door medewerkers binnen de organisatie aantekeningen, notulen en documenten van gemaakt. Deze worden binnen dit onderzoek gebruikt bij de analyse.

Ook hebben er vergaderingen plaatsgevonden bij de deelnemende clubs. De jongeren dienden notulen te maken van deze vergaderingen. Deze zijn waar nodig gebruikt bij de analyses. Tenslotte zijn de door de coaches gemaakte aantekeningen en observaties van de vergaderingen ook meegenomen voor de analyse.

Interviewen & focusgroepen

Tijdens contactmomenten met de deelnemende jongeren is getracht de jongeren vragen te stellen over het project en over henzelf. Helaas bleven deze gesprekken tamelijk oppervlakkig. De jongeren waren bijvoorbeeld wel eens te geconcentreerd op het voetbalspel. Geprobeerd is om toch deel te blijven nemen in gesprekken met en tussen de jongeren. Eventuele interessante opmerkingen kunnen zo meegenomen worden in het onderzoek. Door niet teveel aan te dringen op specifieke informatie blijft er een ontspannend sfeer ontstaan waardoor gesprekken vaker en opener gevoerd kunnen worden.

Naast deze korte interviews hebben de deelnemende teams evaluatiemomenten gehad samen met de coach en projectmedewerker. Tijdens dit evaluatiemoment is geprobeerd de jongeren zoveel mogelijk aan het woord te laten over hun ervaringen bij het project. Van deze evaluatiegesprekken zijn observaties en notities gemaakt, welke gebruikt worden tijdens de analyse.

Naast de jongeren zijn er ook gesprekken geweest met twee jongerenwerkers welke niet officieel bij het project betrokken zijn. Deze twee jongerenwerkers hebben met enkele van de deelnemende jongeren veel contact. Doordat zij niet officieel betrokken zijn binnen het project maar enkele jongeren wel buiten het project ervaren, kunnen zij een andere kijk bieden op de vraag of het project effect heeft op de deelnemende jongeren.

Participerende observaties

Tijdens de projectlooptijd is vooral gebruik gemaakt van participerende observaties. Met participerende observatie wordt bedoeld wanneer men mee participeert in de onderzoekssituatie met de onderzoekseenheden. Participerend observeren heeft zowel positieve als negatieve kenmerken. Een nadeel van participerende observaties is bijvoorbeeld dat mensen hun gedrag veranderen doordat ze in de gaten hebben bestudeerd te worden. Dit noemt men ook wel reactiviteit (Boeije, 2005). Sociaal wenselijk gedrag is hier een gevolg van. Daarentegen zorgt participerende observaties ervoor dat de observator en geobserveerde elkaar beter leren kennen, waardoor de relatie informeler wordt.

Daarnaast bestaat de kans dat doordat men actief in de onderzoekssituatie participeert, men blind wordt voor bepaalde gebruiken, gewoonten of meningen. Deze vallen op een gegeven moment niet meer op. Het is dus belangrijk om altijd in een onderzoekersrol te blijven, hoe moeilijk dit soms ook kan zijn. Eigen observaties kritisch bekijken of bespreken met anderen kan dit probleem verkleinen. Verder kan er, zoals al eerder vermeld is, gebruik worden gemaakt van observaties van derden.

Deze werkwijze heeft natuurlijk ook zijn positieve kenmerken. Een belangrijk kenmerk is dat een onderzoeker geïntegreerd raakt in de onderzoekssituatie. Hierdoor kan de onderzoeker meer kennis vergaren, onderzoekseenheden zullen naar verwachting makkelijker informatie delen met de onderzoeker. Een ander punt is dat de onderzoeker goed weet hoe de context van de onderzoekssituatie is. Hierdoor kunnen resultaten beter geïnterpreteerd worden. Een ander voordeel is de 'levensechtheid', als onderzoeker zie je met eigen ogen wat er gaande is (Goudsblom, 1974). Het garandeert niet meteen dat wat men ziet ook juist is. Mensen kunnen zich nu eenmaal anders voordoen in bepaalde situaties. Daarom moet er minder een 'onderzoek' sfeer aanwezig zijn waardoor de geobserveerde minder het gevoel heeft geanalyseerd te worden. Deze kennis en ervaringen, opgedaan tijdens de participerende observaties, zijn ook in andere delen van het onderzoek van belang.

4.3 Respondenten

De onderzoekseenheden zijn gekozen op basis van doelgerichte steekproeftrekking, dit houdt in dat de respondenten bewust zijn gekozen, en er geen toeval bij kwam kijken. Deze vorm van doelgerichte steekproeftrekking wordt ook wel theoretische selectie genoemd (Boeije, 2005). In de tabel hieronder is te zien wie deze onderzoekseenheden zijn.

Tabel 4.3.1: gebruikte onderzoekseenheden.

Onderzoekseenheid		N
Deelnemende jongeren.	Totaal jongeren:	27
	Totaal ingevulde enquête 1:	24
	Totaal ingevulde enquête 2:	23
Medewerkers organisatie 'Scoop Welzijn'.	Binnen organisatie 'RJEVC'	5
	Buiten organisatie 'RJEVC'	2

4.4 Operationalisatie kwantitatieve data

Om duidelijk te maken welke data gebruikt gaat worden bij de analyse zullen de gestelde vragen hieronder getoond worden. Allereerst worden de gesloten vragen en daarna de openvragen geoperationaliseerd. Daarna wordt er kort ingegaan op welke vragen de medewerkers van de organisatie beantwoord hebben.

Gesloten vragen.

Hieronder vallen de vragen waarin de jongeren kort konden antwoorden met 'Ja' en 'Nee' of met een getal. Gevraagd is bijvoorbeeld hoe oud de jongeren zijn; of zij een bijbaan hebben; of ze lid zijn van een voetbal- of sportvereniging, waarom ze mee wouden met 'Run je eigen voetbalclub' en wat voor rapportcijfer zij geven aan verschillende onderdelen van het project.

Gesloten vragen met categorieën:

Hieronder vallen vragen waarin de jongeren konden kiezen uit enkele antwoordcategorieën. Er zijn stellingen voorgelegd waarin de jongeren door middel van een 5-puntschaal⁷ aangeven hoe eens zij het met de stellingen zijn. Ook zijn er vragen gesteld over de plekken waar de jongeren in hun vrije tijd 'hangen', hier konden de jongeren kiezen uit categorieën tussen 'nooit' en '6-7x per week'. Tenslotte is in de tweede enquête aan de jongeren gevraagd aan te geven in hoeverre zij enkele vaardigheden geleerd hebben. Bij deze vraag konden zij kiezen tussen 'Veel geleerd', 'Beetje geleerd', 'Weinig geleerd' en 'Niet geleerd'⁸.

Open vragen

Onder de openvragen vallen vragen over de leeftijd van de jongeren, hoeveel uur ze werken en waar zij en hun ouders geboren zijn. In de eerste enquête zijn uitgebreidere open vragen opgenomen over wat de deelnemende jongeren verwachten bij 'Run je eigen voetbalclub', wat ze willen leren en waarom zij bij dit project passen. In de tweede enquête zijn meer evaluerende open vragen gesteld over wat ze vonden van bepaalde onderdelen binnen het project zoals de bestuursvorming, de workshops en de coaching. Tenslotte waren er open vragen over wat er verbeterd kan worden bij het project en of hetgeen ze in het begin wilden leren ook daadwerkelijk geleerd hebben.

⁷ Hiermee wordt bedoeld een schaal met vijf antwoordcategorieën: Helemaal mee eens, Eens, Geen mening, Oneens, Helemaal mee oneens.

⁸ Hoewel 'Weinig geleerd' en 'Betje geleerd' op elkaar lijken, is aan de jongeren duidelijk gemaakt dat weinig geleerd gelijk stond aan 'bijna niet' geleerd en beetje aan 'beetje wel' geleerd.

5. Analyses

De resultaten van zowel het kwalitatieve als het kwantitatieve onderzoek worden in dit hoofdstuk besproken. De resultaten zullen worden gecombineerd om zo een duidelijke analyse te geven. Allereerst zal ingegaan worden op de beginperiode van 'Run je eigen voetbalclub', welke jongeren hebben deelgenomen en wat zijn hun kenmerken. Daarna zal ingegaan worden op de vraag of er een effect is van 'Run je eigen voetbalclub' op de jongeren en tenslotte zullen enkele factoren die dit effect zouden hebben beïnvloed besproken.

5.1 Deelnemende jongeren

Allereerst zal besproken worden wat de kenmerken van de deelnemende jongeren zijn en in hoeverre deze jongeren passen in de doelgroep. Daarna zal besproken worden waarom deze jongeren mee wilden doen met dit project en tenslotte wat hun verwachtingen waren van het project.

Kenmerken van de jongeren

De vier teams die meededen met dit project bestonden uit 27 jongeren. Hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was dat jongeren tussen de 15 en 18 mee zouden doen is de leeftijd grens uiteindelijk 15 tot en met 21 geworden (toch ligt de gemiddelde leeftijd op 17 jaar). Tijdens de selectiefase hebben de organisatoren bewust voor iets oudere jongeren gekozen, omdat de aanmeldingen van clubs met jongeren rond de 16 tot 19 jaar groter waren dan de aanmeldingen van de clubs met jongeren tussen de 14 tot 17 jaar. Om een zo eerlijk mogelijke competitie te hebben besloten de organisatoren om clubs te kiezen welke qua leeftijd redelijk op elkaar aansloten.

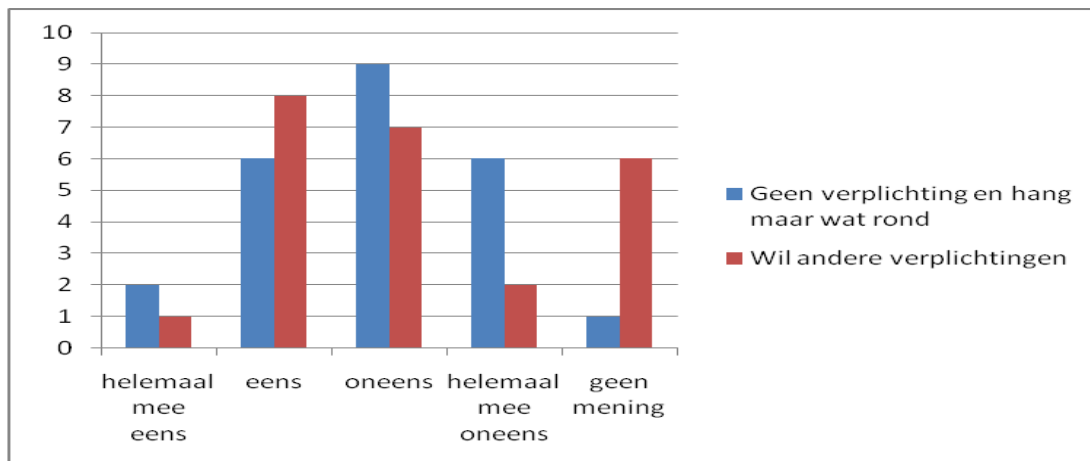
Het project was gericht op zowel autochtone als allochtone jongeren, de deelnemende jongeren waren dan ook van gemengd afkomst. 18 van de 27 Jongeren waren van allochtone afkomst, waarvan twee een Arubaans achtergrond hadden, 1 een Bosnische, 1 een Indonesische en rest had een Turkse achtergrond. De verdeling onder de clubs was homogener: 2 clubs bestonden uit alleen Turkse jongeren met 1 Bosnische of Arubaanse jongere. 1 club bestond uit voornamelijk Nederlandse jongeren waarvan er 2 een gemengd achtergrond hadden (Arubaans/Indonesisch). Bij 1 club was de verdeling 50/50 qua Nederlandse en Turkse jongeren. 3 van de 4 clubs kan men dus relatief etnisch homogeen noemen.

Van de 26 jongeren waarvan de opleiding bekend was volgen de meeste een vmbo (9) of mbo (11) opleiding. Één jongere volgt een hbo opleiding en is doorgestroomd vanuit de mbo. Drie jongeren volgen een havo opleiding en twee zaten niet meer op school.

Bij de selectie van de teams is ook bewust gekozen voor teams met veelal jongeren met een vmbo/mbo opleiding. In dat opzicht kan gesteld worden dat de deelnemende jongeren binnen de doelgroep passen.

In het projectplan (2010) is aangegeven dat de doelgroep geen zinvolle dagbesteding heeft en weinig participeert in de samenleving. De deelnemende jongeren is daarom gevraagd of zij een bijbaan hebben, hierop antwoorden zeven jongeren bevestigend. Twee van hen werkten fulltime, de overige werkten tussen de 6 en de 24 uur. Op de vraag ‘Naast school heb ik geen verplichtingen en hang ik maar een beetje rond’ was de meerderheid van de deelnemende jongeren het niet mee eens. In tabel 5.1 is verder ook te zien dat wanneer de jongeren gevraagd wordt of zij na schooltijd wel andere verplichtingen willen hebben negen jongeren hier positief tegen over staan

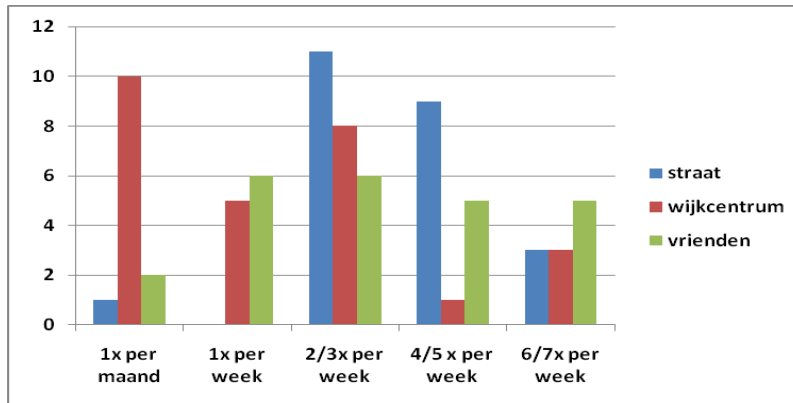
Tabel 5.1: Het hebben van verplichtingen na schooltijd & het willen van verplichtingen na schooltijd (N = 24).

Belangrijker is de vraag waar de jongeren ‘hangen’, de verwachte doelgroep zou namelijk veel op straat hangen. Op de vraag of de jongeren veel op straat hangen zijn geeft een kwart (6) van de jongeren een bevestigend antwoord. De overige 17 zijn het er niet mee eens. Wanneer men doorvraagt en vraagt hoe vaak de jongeren op straat te vinden zijn, dan verschillen de antwoorden. In tabel 5.2 is te zien dat de meeste jongeren aangeven 2 a 3 of 4 a 5 keer per week op straat te hangen. Binnen de clubs zijn de antwoorden wisselend. Wat wel interessant is dat er binnen één club geen één een wijkcentrum bezoekt, dit kan verklaard worden uit het feit dat dit de club is waarvan de meerderheid bij een voetbalclub aangesloten is.

Waarschijnlijk zien zij elkaar en anderen bij de voetbalvereniging. Daarnaast is te zien dat het 'hangen' bij elkaar thuis weinig uitschieters kent. Ook tussen de clubs is weinig verschil te zien.

Tabel 5.2: Plekken waar de jongeren 'hangen'. (N = 24).

Tenslotte waren 12 van de 27 jongeren aangesloten bij een sportvereniging, acht daarvan waren aangesloten bij een voetbalvereniging. De overige vier zaten op kickbox, fitness of basketbal. In het projectplan stond aangegeven dat de jongeren niet lid zouden moeten zijn van een voetbal en/of sportvereniging. Één van de bijdoelen van het project was de jongeren naar reguliere sportverenigingen te laten doorstromen. Mocht er toch één jongen uit een team op voetbal zitten dan was dat volgende de organisatoren niet heel erg, aangezien men ervan uitging dat de jongeren zich als 'vriendengroep' zouden aanmelden. Mocht één van hen dan toevallig sporten bij een sportvereniging dan bestond de kans dat bij afwijzing van één clublid de hele groep zich zou terugtrekken. Van de acht jongeren welke aangesloten zijn bij een voetbalvereniging bevonden zes zich in een team. Dit team is later ingestroomd, toen een team uitviel voordat het project echt begon. Doordat het reguliere voetbalseizoen en de onverwachte nacompetitie parallel liep met het project konden niet alle clubleden altijd aanwezig zijn.

Tijdens het project is opgevallen dat het niet wenselijk is om die jongeren te laten meedoen die al een redelijk drukke agenda hebben. Dat zijn voornamelijk de jongeren die lid zijn van een voetbal en/of veel uren werken (in wisselende ploegen) en/of in examenklassen zitten. Voor het project blijkt naast de contactmomenten ook genoeg tijd vrijgemaakt moeten worden voor het uitvoeren van de benodigde taken als het schrijven van een clubstatuut, een presentatie voorbereiden en sponsoren zoeken. De tijdsdruk wordt, voor die jongeren die al een drukke agenda, te groot. Anthony, een van de jongeren die al bij een voetbalclub aangesloten waren, antwoordde bij de vraag of hij iets tegengekomen was dat hij niet fijn vond met: *'Je moet op het begin teveel doen'*. Ook bij de andere leden van zijn club kwam dit ongenoegen naar voren.

Bij het observeren viel het op dat zij het moeilijk vonden de trainingen van het project te combineren met hun andere bezigheden. Ook bij de geplande contactmomenten kwamen er opmerkingen als: *'We hebben net getraind, ben moe'* of *'Ik kan dan echt niet komen, heb dan een belangrijke wedstrijd'*.

Concluderend kan men zeggen dat het selecteren van de clubs strenger had mogen zijn. Van te voren had de organisatie al een doelgroep voor ogen, het was dan ook beter geweest wanneer alle jongeren ook onder deze doelgroep vielen. Hierdoor zorg je ervoor dat alle jongeren genoeg tijd hebben voor het project waardoor de kans op betere resultaten groter is.

Motivaties en verwachtingen van de jongeren.

De bedenker van het project antwoordde op de vraag waar de kracht van dit project in lag met: *"De kracht in 'Run je eigen voetbalclub' ligt in het feit dat de jongeren zelf kiezen om deel te nemen aan een project waar hun interesse ligt waarbij ze ook weten dat er een doel achter zit."* De vraag die dan opkomt binnen dit onderzoek is waarom de deelnemende jongeren voor dit project hebben gekozen en wat ze verwachten van het project. Waar liggen die 'interesses' van de jongeren en weten ze ook dat er een bepaald doel achter het project zit?

De deelnemende jongeren is daarom aan het begin van het project via een enquête gevraagd waarom zij bij het project passen. De meesten antwoordden hierop dat zij van voetbal hielden of dat zij een sporter waren. Enkelen gaven andere motivaties op zoals: *'Om zeker te zijn van zaken, om beter om te gaan met geld en andere middelen'*; *'Wil graag leren hoe je iets organiseert samen met vrienden en van de straten afblijven'*; *'Ik ben open voor andere meningen, kan goed organiseren en samenwerken'* en *'Omdat ik wil leren hoe je een voetbalclub moet runnen en daar gaat deze activiteit om'*.

De deelnemende jongeren verwachtten voornamelijk een leuke tijd te hebben, een leuke competitie en leuke workshops. Een enkele jongere gaf aan *'veel te willen leren'*, een *'goede organisatie te verwachten'* of *'genoeg begeleiding'*.

Wat de jongeren hoopten te leren was divers. Leren met geld omgaan, leren samen te werken, contact met anderen te hebben en het leren van discipline (binnen en buiten het veld) werden vaak genoemd. Twee jongeren gaven aan dat ze wilden leren 'respect' te hebben voor anderen.

Uit de observaties bleek dat de jongeren, in het begin van het project, vooral het voetballen de belangrijkste reden vonden om mee te doen. Het was niet meteen duidelijk of alle deelnemende jongeren wisten dat het de bedoeling was dat er meer van hen werd verwacht dan alleen maar

voetballen. Bij de aanmeldingsprocedure en de eerste kennismakingbijeenkomst is door de organisatie meerdere malen aan de jongeren gevraagd of zij begrepen wat er van hen verwacht werd náást het voetballen. De jongeren bevestigden dit wel. Ook gaven de jongeren aan enkele vaardigheden te willen leren tijdens het project, welke ook in het projectplan (2010) staan aangegeven zoals samenwerken, organiseren en omgaan met geld. In dat opzicht kun je stellen dat de vraag vanuit de jongeren en het aanbod vanuit het project op elkaar aansluiten. Of de kracht van het project hierin ligt, zoals de projectbedenkers verwachten, is met deze gegevens niet aan te tonen. Ten einde van het project was er maar 1 jongen die twijfelde of hij een volgende keer weer mee zou doen met het project, de rest van de jongeren (N=22) antwoorden hierop bevestigend. Dit kan liggen aan het feit dat de verwachtingen en ervaringen van de jongeren beter op elkaar lijken aan te sluiten (Lucassen & van Bottenburg, 2004). Hieruit kun je concluderen dat de ervaren kwaliteit bij de jongeren hoog genoeg is om nogmaals met het project mee te willen doen.

5.2 De effecten

Zoals al eerder naar voren is gekomen heeft 'Run je eigen voetbalclub' enkele doelen (§ 2.2), het mechanisme achter deze doelen is niet concreet geformuleerd. Meedoen met het project, het runnen van je eigen voetbalclub zou, volgens de projectbedenkers, ervoor zorgen dat de doelen behaald werden. Naast deze doelen zijn wel enkele vaardigheden opgenoemd waarvan verwacht wordt dat de jongen ze aanleren. Besloten is daarom de jongeren zelf te vragen in hoeverre zij deze vaardigheden geleerd hebben. Ook zal geanalyseerd worden wat de deelnemende jongeren van het project vonden en of ze tevreden zijn? Daarna is ook aan de organisatie van het project gevraagd welke effecten te zien zijn bij de jongeren. Tenslotte worden tijdens het project gedane observaties geanalyseerd.

Wat vinden de jongeren?

In tabel 5.3 is te zien in welke mate de deelnemende jongeren vinden dat zij bepaalde competenties geleerd hebben. In het algemeen is te zien dat de jongeren aangeven veel geleerd te hebben. Interessanter is om te kijken naar verschillen tussen de geleerde competenties. We zien dan dat de jongeren vinden dat zij de volgende competenties zoals 'samenwerken', fairplay spelen, 'omgaan met geld' en 'afspraken maken en nakomen' veel geleerd hebben. Competenties zoals 'vergaderen', 'notuleren' en 'het organiseren en regelen van wedstrijden' daarentegen zijn minder goed aangekomen. Bij vergaderen en notuleren is er een duidelijk verschil te zien.

De jongeren geven wel aan beide geleerd te hebben, maar wanneer we kijken naar de verschillen tussen de twee competenties zien we dat vergaderen beter geleerd is dan het notuleren. Dit bleek ook uit de geobserveerde vergaderingen. De jongeren deden wel mee met het vergaderen, maar het notuleren ging zeer moeilijk, bij een van deze vergaderingen vroeg een jongen zelfs *'Maar wat zijn notulen'*? Toen de anderen werd gevraagd of zij het wisten, haalden enkele hun schouders op. Het schrijven van de notulen bleek ook moeilijker dan verwacht voor de jongeren, het zowel opletten en participeren in de vergadering en opschrijven wat van belang was moeilijk te combineren. Het zou beter zijn geweest daar meer aandacht aan te hebben besteed.

Verder waren tijdens de presentaties niet alle jongeren aanwezig, dit kan verklaren waarom er redelijk veel jongeren (18.8%) aangegeven hebben hier helemaal niets van geleerd te hebben. De jongeren welke niet aanwezig waren hebben voornamelijk aangegeven helemaal niets geleerd te hebben.

Tabel 5.3 Aangeleerde competenties in procenten (N = 23)

Vaardigheid	Veel geleerd	Beetje geleerd	Niet echt geleerd	Helemaal niet geleerd
Vergaderen	30.4	56.5	4.3	8.7
Notuleren	30.4	39.1	21.7	8.7
Organiseren en regelen van wedstrijden	34.8	39.1	21.7	4.3
Presenteren	31.8	36.4	13.6	18.8
samenwerken	52.2	34.8	13.0	0
Naar elkaar luisteren	39.1	34.8	17.4	8.7
Elkaar vertrouwen	56.5	26.1	13.0	4.3
Werken volgens een plan	47.8	26.1	26.1	0
Omgaan met geld	56.5	48.1	8.7	0
Afspraken maken en nakomen	56.5	34.8	8.7	0
Fair play spelen	69.6	8.7	17.4	4.3
Communiceren met anderen	56.5	34.8	8.7	0
Oplossen van conflicten	30.4	43.5	21.7	4.3
Zoeken van sponsoren	34.8	43.5	13.0	8.7
Netwerken	34.8	34.8	30.4	0
Inzet tonen	52.2	39.1	8.7	0

Wanneer we verschillen bekijken tussen de jongeren die in het bestuur zaten van de club en diegenen die er niet in zaten, dan zien we meer verschillen. De jongeren welke in het bestuur zaten gaven vaker aan een beetje of veel geleerd te hebben van vergaderen en notuleren (resp. 100% en 80%) dan de jongeren welke niet in het bestuur zaten (resp. 77% en 61.6%). Deze verschillen zijn alleen niet significant (bij α 0.1). Alleen het verschil bij 'het vertrouwen van elkaar' is significant (bij α 0.1). De jongeren die in het bestuur zaten gaven vaker aan geleerd te hebben elkaar te vertrouwen dan de jongeren welke niet in het bestuur zaten (resp 90% en 67.9%).

Wanneer we naar teamverschillen kijken komen we meer significante verschillen tegen⁹. Bij alle competenties behalve 'Fairplay spelen', 'oplossen van conflicten', 'het zoeken van sponsors' en 'het tonen van inzet' waren er significante verschillen te zien tussen de verschillende teams. Bij de competenties 'notuleren' en 'vergaderen' was dit verschil het groots. Deze teamverschillen kunnen verklaar worden uit de aanwezigheid van de jongeren tijdens alle contactmomenten. Team 1 is bijvoorbeeld altijd compleet geweest bij de vergaderingen. Binnen dit team heeft maar één persoon aangegeven niet echt geleerd te hebben hoe te vergaderen en maar twee gaven aan het notuleren maar een 'beetje' in plaats van 'veel' geleerd te hebben. De overigen vonden dat ze zowel 'veel' geleerd hebben over vergaderen als over notuleren. Team 4 daarentegen had veel activiteiten zoals een bijbaan, voetbaltrainingen en –wedstrijden, leden van dit team gaven meerdere malen aan een vaardigheid niet echt geleerd of helemaal niet geleerd te hebben.

Of de jongeren daadwerkelijk iets geleerd hebben is moeilijk te zeggen, de groep is divers en niet elke deelnemer is even open als een ander. Daarnaast is ook niet elke deelnemer (zichtbaar) aanwezig geweest tijdens alle contactmomenten. De antwoorden van de enquête zijn natuurlijk momentopnamen en er kan een verschil zitten tussen wat men invult en wat er werkelijk is gebeurd. Bij de observaties van de presentaties viel bijvoorbeeld op dat er binnen de clubs discussie ontstond over wie er precies moest gaan presenteren, de meesten wouden het absoluut niet. Tijdens de presentaties van de clubs antwoordde Reza op de vraag wat hij heeft geleerd: '*Niks, hij* (voorzitter van zijn team) *heeft alles gedaan*'. Anderen jongeren, bijvoorbeeld leden van team 1, gaven aan dat ze 'discipline' geleerd hebben en hoe ze sponsors moesten bereiken. Maar konden verder niets meer verzinnen.

Wanneer hen gericht, zoals bij de enquête, wordt gevraagd of ze competentie 'a' of 'b' geleerd hebben, dan geven sommigen heel makkelijk aan dat ze dat inderdaad geleerd hebben. Team 1 geeft bijvoorbeeld bijna unaniem aan dat ze overall een beetje tot veel van geleerd hebben.

⁹ Niet getoond.

Tijdens het observeren van deze jongeren bij het invullen van de enquête was te zien dat sommigen het heel luchtig invulden en achter elkaar kruisjes zetten met opmerkingen als: *'Ja, heb ik wel geleerd'*, *'Dit heb ik ook wel geleerd'* en *'Netwerken? Tuurlijk heb ik dat geleerd'*.

Aan de jongeren is daarom ook gevraagd of ze nu geleerd hebben wat ze wouden leren¹⁰, de antwoorden verschillenden hierbij veel van elkaar. Acht jongeren gaven aan niet geleerd te hebben wat ze wouden leren, de antwoorden verschilden tussen *'nee'*, *'ja/nee'*, *'Eigenlijk niet veel'*, *'Niet zo zeer, echt veel is er niet georganiseerd. Hierdoor kon ik niet van de straten afblijven'*, tot iemand die antwoordde met: *'Nee, want daarvoor ben ik niet gekomen'*. Elf jongeren gaven aan wel geleerd te hebben wat ze wouden leren. Hakan gaf als antwoord: *'Genoeg, coachen, samenwerking, helpen van anderen'* of Daniël die antwoordde met: *'Jawel, wel een beetje bestuur'*.

Hoewel uit de observaties niet meteen zichtbaar is dat bepaalde vaardigheden geleerd zijn betekend dit niet meteen dat de jongeren het daadwerkelijk niet geleerd hebben. Het is mogelijk dat de jongeren op een passieve wijze leren. Wel kunnen de antwoorden uit de enquête vertekend zijn doordat sommige jongeren het invullen van de enquête niet heel serieus namen.

Uiteindelijk kan men wel stellen dat de meerderheid van de jongeren enkele vaardigheden binnen het project geleerd hebben. In dat opzicht is er een effect van 'Run je eigen voetbalclub' op de deelnemende jongeren.

Wat vindt de organisatie?

Medewerkers van de organisatie vinden allen dat de deelnemende jongeren vaardigheden geleerd hebben. Ze hebben wel verschillende meningen over welke vaardigheden bij de jongeren zijn aangeleerd. Allen zagen dat de jongeren hun afspraken beter leerden na te komen en elkaar ook meer aanspraken op het nakomen van afspraken. Tevens viel het iedereen binnen de organisatie op dat de jongeren meer naar elkaar en anderen luisterden, elkaar meer lieten uitspreken en leerden de Turkse jongeren om minder vaak in het Turks te praten onderling. De communicatie tussen de jongeren en met anderen is volgens de organisatie verbeterd.

De projectbedenkers geven aan dat de jongeren meer inzicht hebben gekregen in het omgaan met geld. Een van de coaches geeft hierbij aan dat het beter leren beheren van het budget niet bij iedereen zichtbaar is, maar alleen bij een klein deel van de groep. Dezelfde coach is van

¹⁰ De deelnemende jongeren kregen in de eerste enquête de vraag 'Wat wil je leren bij 'Run je eigen voetbalclub'. En bij de tweede enquête de vraag: 'Heb je geleerd wat je in het begin hoopte te leren?'

mening dat maar een klein van de groep ook beter is geworden in organiseren en in het zien van consequenties van hun gedrag.

Omdat observaties van de deelnemende jongeren binnen het project plaatsvonden is aan een jongerenwerker¹¹ gevraagd of er resultaten zichtbaar waren van 'Run je eigen voetbalclub' buiten het project om. Volgens deze jongerenwerker waren enkele jongeren, buiten de contactmomenten om, wel zichtbaar actief bezig met het project maar kan er niet gesteld worden dat resultaten blijvend van aard zijn: *'Het is niet zo dat ik denk dat ze veranderd zijn, nee'*. Het project zou volgens deze jongerenwerker te kort lopen om blijvend effect te bewerkstelligen.

De organisatie van het project is enthousiast over de effecten van 'Run je eigen voetbalclub'. Wat wel opvalt is dat naarmate een lid van de organisatie meer contact heeft met de jongeren, des te minder enthousiaster men is. De projectbedenkers en -begeleider zien de jongeren minder en zien hierdoor wellicht voornamelijk de meer positieve momenten. De coaches daarentegen zijn fulltime met de jongeren bezig en zien hierdoor ook verschillen tussen de jongeren beter. Wel geven alle organisatiemedewerkers aan dat er een effect zichtbaar is.

Observaties tijdens het project.

Wat bij de observaties tijdens het project opviel sluit deels aan bij de mening van de organisatie. De meeste deelnemende jongeren kwamen vaker op tijd, melden zich netjes af wanneer ze niet konden komen of wanneer ze te laat zouden komen. Dit heeft wat tijd gekost, maar uiteindelijk begrepen de meeste jongeren dat zij zich bij de coach of bij een clubgenoot moesten afmelden. Wanneer dit niet gedaan is dan werd de jongere er later op aangesproken door de coach op een luchtige maar toch serieuze wijze, te zien was dat de jongere naast zijn excuses aanbieden ook begon te leren dat hij het niet opnieuw moest doen. Met de tijd werden afmeldingen op tijd gedaan. Een voorbeeld hiervan is de totale afwezigheid van club 4 bij een workshop/training. Bij de eerstvolgende vergadering hoefde de coach alleen maar te zeggen *'Jongens'* en ze gaven al meteen aan dat ze vergeten waren zich af te melden en dat het een fout van hen was. De eerstvolgende keren dat binnen deze club iemand later kwam of afwezig was, werd dit meteen doorgegeven aan de coach.

Ook de sociale omgang leek beter te worden tijdens het project. Petjes gingen zonder te vragen af; Jongeren gaven elkaar en de aanwezigen een hand bij aankomst en bij afscheid en bij een

¹¹ Deze jongerenwerker is niet actief betrokken bij het project, maar ziet een deel van de jongeren regelmatig bij jongeren inlopen.

tegenderoepunt of een tegenslag werd er minder op elkaar gevit. Ook gingen de jongeren meer om met jongeren buiten hun club. Een voorbeeld daarvan is dat de projectbegeleidster eens langs een voetbalkooi fietste en daar zag dat jongeren uit verschillende clubs hadden afgesproken samen te gaan voetballen. Een ander voorbeeld is dat bij een diefstalsituatie, het slachtoffer een normaal gesprek aanging met de dader(s). Zo kon het probleem eenvoudig opgelost worden zonder dat de politie ingeschakeld werd.

Met de tijd werden de jongeren opener over zichzelf, de club en/of project gebeuren en situaties daarbuiten. Mogelijk lag dit aan het feit dat de jongeren elkaar en organisatie beter leerden kennen en zo ook opener durfden te zijn.

Maar niet bij alle jongeren was er een verandering in hun gedrag te zien. Bij Ali bleef bijvoorbeeld het gevoel hangen dat hij alleen maar kwam om te voetballen. Hij was naast de wedstrijden en trainingen praktisch niet aanwezig en wanneer hij wel aanwezig was dan had hij een onverschillige houding. Ook bij Zeki was er weinig verandering zichtbaar tijdens de observaties. Het leek soms of hij alleen maar zijn clubleden volgde, bijvoorbeeld bij geven van een hand. Ook bleek hij een kort lontje te hebben en daar zelf niet echt bewust van te zijn. Wanneer hij werd aangesproken op zijn gedrag dan probeerde hij er met een snelle '*Ja, ja.... ik weet'* ervan af te komen, maar de eerste de beste keer herhaalde het gedrag zich opnieuw. Zowel Zeki als Kemal vonden het heel vervelend toen aan hen werd gevraagd minder Turks te praten omdat de anderen hen niet konden verstaan en antwoorden boos iets in het Turks. Het leek alsof het hen niet interesseerde aangezien ze door het hele project door meerdere malen in het Turks gingen praten ondanks dat de rest wel gewoon Nederlands sprak.

Dat zowel de jongeren als de organisatie en de onderzoekster zelf aangeven dat er competenties (zichtbaar) zijn aangeleerd is duidelijk. Uit de gedane observaties blijkt dat er bij sommige jongeren inderdaad een verandering in hun gedrag zichtbaar is. Maar dit niet bij alle jongeren het geval. De vraag of deze verandering nu ook blijvend is en ook buiten het project om zichtbaar is, dat kan *nog* niet gezegd worden.

5.3 De factoren

In het projectplan van 'Run je eigen voetbalclub' is het mechanisme achter de doelstelling niet concreet gemaakt. Uit de literatuur zijn in combinatie met de verschillende domeinen binnen 'Run je eigen voetbalclub' enkele factoren opgesteld die van belang worden geacht binnen dit onderzoek. Allereerst zullen de factoren binnen het project worden besproken en daarna de factoren binnen de organisatie.

Factoren binnen het project.

'Run je eigen voetbalclub' bestond uit twee fasen: de clubvormingsfase en de competitiefase. Door deze fasen heen waren enkele domeinen belangrijk. Deze worden dan ook hieronder besproken. Allereerst zal ingegaan worden op hoe de clubs omgingen met het vormen van een bestuur en de daarbij horende verantwoordelijkheden. Daarna zal het effect van het zelf beheren van de financiën besproken worden. Wat de jongeren van de workshops vonden en of ze daar iets geleerd van hebben wordt daarna besproken en tenslotte zal ingegaan worden op de rol van de coaches binnen het project.

Bestuur & Verantwoordelijkheid

Elk team diende de 1ste week na de kennismakingdag een bestuur te kiezen en te vormen. Verwacht werd dat er een voorzitter, secretaris en penningmeester gekozen werd en dat die de bijbehorende taken op zich nam. Tijdens het project is duidelijk naar voren gekomen dat dit geen goede aanpak was. De jongeren die buiten het bestuur vielen, dachten dat zij dus helemaal niks meer hoefden te doen. Wanneer bijvoorbeeld aan hen werd gevraagd hoe het zat met het zoeken van een sponsor, de levering van de tenues of de voortgang van hun clubstatuut dan gaven sommige opmerkingen als: "Dat doet de voorzitter", "Weet ik niet, moet je de voorzitter vragen", "Ik ben niet van de bestuur". Dus zowel de taken als de verantwoordelijkheden binnen een club werden op de schouders van de drie bestuursleden gelegd. Zowel het bestuur als de andere clubleden begrepen niet dat eenieder iets moest doen en dat het bestuur taken kon delegeren. Dit werd pas zichtbaar na een paar weken, hieronder staan twee observatievoorbeelden:

Binnen team 3 ontstond tijdens de tussentijdse evaluatie een verhitte discussie tussen een bestuurslid en een andere clublid. De bestuurslid irriteerde zich heel erg aan het feit dat sommigen niks deden, de clublid begreep niet wat hij fout deed, naar zijn gevoel hoefde hij ook niet veel te doen.
(Veldnotitie)

Binnen team twee kwam naar voren dat alleen de voorzitter alle werk deed pas na een tijdje en na enkele gesprekken beseften de overige club- en bestuursleden dat ook zij iets moesten gaan doen voor hun club. Interessant was dat ze zich lichtelijk schaamden/schuldig voelden dat ze niet veel gedaan hadden en dat ze meer konden gaan doen dat ze eerst dachten.
(Veldnotitie)

Binnen de organisatie werd daarom besloten de jongeren beter te wijzen op de rol van iedere deelnemer binnen de club en het bestuur te wijzen op het delegeren van taken aan anderen. Aan de jongeren is in de enquête gevraagd wat zij van het bestuur systeem vinden. Daarover waren alle jongeren heel enthousiast, een enkeling gaf aan dat het *'Naast leerzaam ook moeilijk was'* of *'Dat het wel een goed idee was, maar dat het niet goed liep'*

Omdat alle jongeren heel enthousiast waren over het vormen van een bestuur maar er tijdens het project de nodige irritaties zijn geobserveerd, is aan de jongeren gevraagd wat er veranderd kan worden bij het vormen van een bestuur.

13 jongeren gaven aan dat er niks veranderd hoefde te worden met opmerkingen als *'Niks'*, *'Niets'* en *'Ik vond het wel goed'*. De meeste van deze jongeren zaten zelf niet in het bestuur. De overige jongeren (N=11) stelden wel enkele veranderingen voor, zoals *'Duidelijkere afspraken over functie bijvoorbeeld'*, *'Nog meer bestuursleden'*, *'De rest van de leden zonder functie'*, *'Dat je meer rollen hebt in het bestuur'*, *'Dat je meer verantwoording hebt'*, *'Meer inzet'* en *'Meer overleg'*. Jonathan, die de rol van voorzitter had gaf tenslotte aan dat de mensen uit het bestuur uit niet-spelers zou moeten bestaan, net als bij een echte voetbalclub. Op de vraag welke rol hij de volgende keer op zich zou willen nemen, antwoordde Anthony met: *'Een makkelijke rol, geen voorzitter want die moest alles doen'*. Daniël, ook bestuurslid, gaf aan dat er 'iets' gedaan moest worden en dat elke week iemand anders een rol op zich moest nemen:

'Iedereen moet een keer een functie hebben, anders gaan ze de hele project niks doen'

(Daniël)

Concluderend kan gesteld worden dat het vormen van een bestuur een leerzaam moment is, maar dat het beter is om voor elk clublid een rol te hebben. De taken en verantwoordelijkheden dienen van te voren duidelijk besproken te worden en verdeelt te worden over de clubleden. Zo zullen de resultaten van de jongeren beter overeenkomen met wat de jongeren verwachten. Op deze wijze zal ook de betrokkenheid van alle deelnemende jongeren vergroot worden en zullen wellicht de leereffecten, van het vormen van een bestuur, bij alle deelnemende jongeren zichtbaar worden.

Financiën & Sponsoring

Een van de doelen binnen dit project was het aanleren van enkele basiscompetenties, waar *'met geld leren omgaan'* er een van was (Projectplan "Run je eigen voetbalclub", 2010).

Toen aan de jongeren is gevraagd wat ze zouden willen leren tijdens het project, gaven zeven jongeren aan dat ze wilden leren *'met geld om te gaan'*. Daarnaast was er de verwachting dat de jongeren leren te netwerken doordat ze zelf sponsoring moeten zoeken. Tenslotte verwachtte men dat de inzet van de jongeren groter wordt wanneer ze zelf het clubbudget mogen financieren.

Binnen het project werd verwacht dat elke club zijn eigen financiën beheerde. Met hun geld moesten ze allereerst voor hun eigen tenue zorgen en daarnaast kon het geld gebruikt worden bij de organisatie van de wedstrijden. De clubs kregen hiervoor eerst een startbedrag van 250 euro van de organisatie en 250 euro van de bank.

De organisatie gaf hen het geld per direct, de bank daarentegen verwachtte eerst een tegenpresentatie van de clubs. De clubs konden het geld krijgen als zij aantoonde dat hun club en zelf opgestelde clubnormen en -waarden het geld waard zijn. Interessant was om te zien hoe de jongeren hiermee omgingen. Het was voor hen spannend, aangezien zij het gevoel hadden dat ze het geld echt dienden te verdienen. De bestuurleden maakten een officiële afspraak met de bankdirecteur met het verzoek om hen te sponsoren. Daarvoor moesten ze natuurlijk hun plan van aanpak goed op orde hebben. Het viel op dat de jongeren dit een heel spannend moment vonden, vooraf was er spanning over wat ze moesten zeggen en meenemen. Club 1 ging in pak, zoals Hakan zei: *'Zo hoort dat in de zakenwereld'*. Omdat er na deze officiële gesprekken tussen de clubs en de bank een training was gepland, konden de reacties na hun gesprek direct geobserveerd worden. Jonathan (club 2) riep meteen: *'Hé, we hebben het geld binnen'*! Bij navraag bij de andere teams was te zien dat ze trots waren op hun eigen inspanning, zoals Daniël aangaf: *'Tuurlijk hebben we het geld gekregen'*. Ook de coaches kregen zulke reacties vanuit de clubs. Het deed de jongeren zichtbaar iets; het leek spannend voor hen te zijn om een gesprek met een man met status en aanzien van buiten het project te hebben.

Het geld was bedoeld als startbedrag, de clubs zouden het maar krap kunnen redden met dit geld en moesten daarom zelf extra financiering zoeken. Dit bleek voor de clubs moeilijk. Bij club 1 ging sponsoring het best, één van de clubleden had samen met zijn vader een eigen bedrijf en via een vriend van de familie is een tweede sponsor gevonden. Club 4 heeft geprobeerd in de stad willekeurige sportwinkels binnen te lopen en om sponsoring te vragen, dit was niet succesvol voor hen. Zij vonden uiteindelijk sponsoring bij een familiebedrijf van één van de clubleden. Bij de overige twee clubs was niet duidelijk te zien dat zij actief naar sponsoring zochten, club 3 had het wel eens over een zaak waar een van de clubleden een kennis had, maar hier is later niets meer bekend over geworden. Om meer geld binnen te krijgen hebben bijna alle clubs geprobeerd financiering binnen hun club te zoeken door het instellen van een eigen bijdrage en boetes bij te laat komen en/of

afwezigheid van de een van de clubleden. Of de clubs hier actief beleid op hebben gevoerd is niet zichtbaar geobserveerd, wel hebben de clubs deze reglementen opgenomen in hun clubstatuut, zoals hieronder een voorbeeld uit het clubstatuut van club 2:

Voor het niet nakomen van de verplichtingen of afspraken geldt de volgende:

- €3,- boete voor het niet melden bij het te laat komen
 - € 5,- boete voor het niet melden bij afwezigheid
- €5,- voor het niet brengen van voetbaltenuue/trainingspak bij een wedstrijd
 - Boetes worden door de penningmeester geïnd en gaan in de teamkas.

Uit clubstatuut Club 2.

Het geld van de clubs stond op een persoonlijke bankrekening met pasje. Vanuit de organisatie was de verwachting dat de jongeren hiermee vertrouwen werd gegeven om op een zelfstandige wijze met het geld om te gaan. Van te voren werd wel nadrukkelijk aan de jongeren verteld dat ze het geld alleen voor doeleinden binnen het project mochten gebruiken. Dit bleek maar eenmaal fout te zijn gegaan. Twee jongens van club 3 wilden iets te eten halen, hadden zelf niet genoeg geld en gebruikten dus maar hun clubpasje. Dat ze dat niet hoorden te doen, wisten ze heel goed. Ze kwamen bij de eerst volgende training meteen naar hun coach toe om aan te geven dat ze de clubpas gebruikt hadden en dat ze dus graag contant het geld wilden terugbetalen. Doordat ze wisten dat ze een fout gemaakt hadden was het voor de coach genoeg om te zeggen dat *'Dit dus niet de bedoeling was'*.

Dat de jongeren positief waren over het zelf beheren van hun financiën bleek uit de antwoorden op de vraag wat ze ervan vonden dat ze een bankrekening en bankpasje kregen. Geen een van de deelnemers was negatief, men vond het vooral leuk, leerzaam en het gaf hen vertrouwen. De antwoorden van de jongeren verschilden tussen *'leuk', 'goed', 'Spannend'* tot *"Ik vond het wel goed want zo kon je zien dat ze ons vertrouwen"* en *"Dat was wel leerzaam, je leert met geld omgaan"*.

Tijdens het project bleek dat de geldzaken voor (de meeste) jongeren een serieuze en enthousiaste onderwerp van discussie was. We kunnen dus stellen dat de mogelijkheid om de eigen clubfinanciën te beheren een belangrijke factor is voor de jongeren. De jongeren krijgen er een gevoel van vertrouwen bij en vinden het leerzaam zelf te mogen bepalen hoeveel geld ze uitgeven binnen hun club. In dat opzicht is het doel *'leren met geld omgaan'* van het project behaald. De verwachting dat de jongeren leren netwerken daarentegen niet.

Het zoeken van sponsoring was moeilijk voor de clubs en de clubs met sponsors vonden deze vooral in familiekringen. Het was wellicht beter geweest de clubs meer op weg te helpen met het zoeken van sponsors.

Workshops & Leren

Omdat 'Run je eigen voetbalclub' meer dan alleen maar voetbal is (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub, 2011) wilde de organisatie de jongeren naast het voetballen ook educatieve momenten te bieden. Doel van het project was de jongeren enkele basiscompetenties aan te leren, die in de vorm van workshops¹² worden gepresenteerd. Deze workshops waren bijna allen gecombineerd met een training, de jongeren kregen eerst een workshop en daarna een training. Achteraf bleek dit geen goede methode te zijn. De jongeren konden zich tijdens de workshops moeilijk concentreren, hadden van te voren geen zin in een workshop en waren achteraf teleurgesteld en boos omdat ze vonden dat ze maar zo kort konden voetballen. Ook de organisatie viel het op dat het combineren van workshops en wedstrijden zorgde voor onnodige irritaties. In meerdere gevallen werd duidelijk dat de spanningsboog tijdens de workshops minimaal was, er waren maar een aantal jongeren echt bij de les.

Interessant genoeg komen deze observaties tijdens de workshops niet helemaal overeen met de mening van de jongeren zelf. In de enquête is aan hen is gevraagd of ze de workshops 'leuk' vonden waarbij er 12 jongeren (N=22) bevestigend antwoorden. 18 jongeren (N=22) vonden de workshops leerzaam. De meesten waren tevreden over de workshops en vonden dat er niets aan veranderd hoefde te worden. Negen jongeren daarentegen gaven aan dat er wel iets veranderd kon worden. De workshops moesten '*leerzamer*', '*praktischer*', '*leuker*', '*interessanter*' en '*boeiender*' worden. Hoe dat volgens de jongeren moest gebeuren is niet duidelijk geworden.

Gemiddeld worden de workshops beoordeeld met een 7.3, de gegeven cijfers verschillenden tussen een 2 tot een tien (std-deviatie: 2.134). Het is dus niet duidelijk waar het verschil tussen de observaties en de beoordelingen van de deelnemende jongeren nou in zit. Het gedrag voor, tijdens en na de workshops strookt niet met hun mening tijdens het einde van het project. Het kan verklaard worden uit de verwachting dat tijdens de enquête de workshops en de sfeer daaromheen alweer te lang geleden waren voor de jongens. Vanuit de organisatie is duidelijk dat de workshops aangepast dienen te worden, zowel de planning als de inhoud, welke meer op de doelgroep en met de doelgroep aangepast moet worden.

¹² Workshop over besturen financiën, normen&waarden en een training over technisch voetballen.

Coaching

Binnen het project 'Run je eigen voetbalclub' heeft de coach een grote rol. De coach start het project op, leidt het en geeft er vorm en inhoud aan (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub, 2011).

Daarnaast zal de coach de jongeren van de clubs motiveren en stimuleren om zich als club te kunnen presenteren met de verschillende rollen, taken en verwachtingen (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub, 2011). Volgens een van de projectbedenkers is de manier waarop de coaches ingezet worden in het project essentieel. De coach kan volgens de projectbedenker waar nodig uitdagen maar ook ingrijpen wanneer de jongeren teveel van zichzelf vragen. Ook helpt de coach de jongeren met het behalen van doelen. De coach zou volgens het projectplan een jongerenwerker zijn die affiniteit met sport heeft, ook wel sportjongerenwerker genoemd.

De coaches waren bij praktisch elke contactmoment gedurende de looptijd van 'Run je eigen voetbalclub' aanwezig, hierbij hoorden ook de vergaderingen van de afzonderlijke clubs. Tijdens het project waren er twee coaches welke elk twee teams coachten. Beiden coaches waren geen jongerenwerkers, maar hadden wel affiniteit met sport. Één coach was sportleraar op het voorgezet onderwijs en gaf voetbaltrainingen. De andere coach was student en heeft binnen zijn studie ervaring opgedaan met het (medisch) begeleiden van mensen. Daarnaast heeft ook hij voetbaltrainingen gegeven. Voor de coaches bleek het allereerst een zeer leerzame fase te zijn. Tijdens het project leerden ze indirect een jongerenwerker te worden. Er ontstonden soms kleine botsingen, ze moesten namelijk leren hoe om te gaan in bepaalde situaties die zich voordoen in het project. Wanneer ga je bijvoorbeeld in op (negatieve) opmerkingen en hoe ga in op vragen van jongeren. Het viel voor de coaches niet mee om te bepalen wanneer een meer autoritaire en wanneer een meer vriendschappelijke houding de beste manier was om de jongeren te benaderen. Uit meerdere observaties van de interacties tussen de coaches en de jongeren bleek dat de eersten daar soms moeite mee hadden. Ook uit de vergaderingen met de leden van de organisatie kwam naar voren dat de coaches het soms moeilijk vonden om te schakelen tussen hun eigen kader en die van de jongeren. Het viel niet mee om 'negatieve energie' vanuit de teams om te zetten in 'positieve' energie. Het volgende citaat illustreert de twijfels die de coaches gedurende het project voelden:

Ik had wel een beetje een rotgevoel gisteravond omdat ik van de jongeren iets meer inzet verwacht en de teams een beetje nonchalant overkomen. Ze verwachten dat het allemaal wel goed komt, maar dat vertrouwen heb ik nog niet.

Notitie van een van de coaches na gesprekken met 'zijn' clubs.

Als antwoord op de twijfels van de coaches gaf de projectbedenker aan dat wanneer je het maximale uit de clubs wilt halen, je wel moet opletten dat het het maximale van de clubs zelf is en niet die van jezelf als coachzijnde. Voor de coaches zelf was dat een leermoment, het leren loslaten van de eigen kader en de mate van potentie binnen de clubs te zien. Samenvatten kan gesteld worden dat het beter is de coaches van te voren, al is het maar kort, te trainen in het jongerenwerk. Zo herkennen zij beter bepaald gedrag van de jongeren en weten zij hoe te reageren in situaties.

Opvallend genoeg is tijdens het hele project relatief veel aandacht uitgegaan is naar de clubs in het geheel, aan de individuele jongeren achter de club werd veel minder aandacht geschonken. In het projectplan werd wel aandacht besteed aan de individuele jongeren, verwacht werd namelijk dat de jongeren op hun eigen niveau de vaardigheden aanleren en de dat de jongens daarna trots zullen zijn op hetgeen ze als individu bereikt hebben (projectplan 'Run je eigen voetbalclub', 2010)

Pas met de tijd werd meer bekend van enkele deelnemende jongeren. Dan hoorde je van een jongen dat hij ontzettend twijfelt over wat hij na zijn middelbare school moet gaan studeren; dat twee jongeren, uit verschillende teams, neven van elkaar zijn of dat een jongen die vaak afwezig was, op een avond afwezig was omdat hij een taakstraf had. Zulke informatie van de jongeren was niet meteen bekend omdat de coaches weinig tijd hadden voor persoonlijke gesprekken met de jongeren. Ook de organisatoren merkten dit hiaat op, aldus het antwoord van de projectbegeleider op de vraag wat er verbeterd kon worden bij het coachen: *'Aandacht hebben voor individuele problemen of de moeite nemen de reden achter negatief gedrag te vinden'*. De projectbedenkers vonden dat er meer *'Individuele coach gesprekken'* moesten zijn, ook gaven zij de volgende opmerkingen over verbeterpunten bij het coachen: *'Dus meer individueel jongeren coachen waarvan je ziet dat ze het minder doen dan de rest'* en *'Individueel doelen stellen met jongeren'*. Ook de coaches vonden dat er meer persoonlijke aandacht had moeten zijn. Één van de coaches antwoordde op de vraag wat er verbeterd kan worden bij het coachen het volgende: *'Individuele aandacht, maar daar is vaak geen tijd of de gelegenheid niet voor. Er moet tijd voor vrij gemaakt worden.'*

Concluderend kan gesteld worden dat in de toekomst er meer aandacht moet zijn voor het individu. Kolb (1984) stelde namelijk dat voor een betere kennisoverdracht de kennisoverdragers moeten weten hoe de jongeren zijn en welke manier zij het best kennis opnemen. Door informele gesprekken te hebben met de jongeren kan men het vertrouwen van de jongeren winnen en hen zo een betere relationele ondersteuning te bieden wat weer een positieve invloed heeft op het behalen van leerdoelen en de morele ontwikkeling van de jongeren (Scholte et al, 2001). Door in het project meer tijd te nemen voor de begeleiding kunnen de jongeren individueel begeleid worden bij het

leren van de vaardigheden en het behalen van hun eigen doelen. Zodoende zal er naar verwachting meer geleerd worden binnen het project door de jongeren.

De jongeren daarentegen hadden een andere mening. Enige commentaar die er tijdens het project naar voren kwam is de opmerking 'Waarom heeft niet elke club een eigen coach'? In het algemeen waren de jongeren tevreden met hun coach en het coachen. Op de vraag of men tevreden is met hoe zij en hun team gecoacht waren kwamen er verscheidene positieve antwoorden zoals:

Ja, hij coach vertrouwde ons en coachte ons (Yusuf)

Wel, want als je vergelijkt met in het begin is onze team overal in verbeterd (Jonathan)

Ja, we hebben samen succes behaald (Sefer)

Ja, iedereen luisterde naar elkaar (Martin)

Ja, hij heeft ons veel geleerd (Marcel)

Drie jongeren waren minder tevreden over het coachen. Een van hen, Sander, was de enige die aangaf dat de coach niet naar zijn wensen en mening luisterde. Hieronder geven deze drie jongeren aan waarom zij niet tevreden zijn met het coachen:

Nee, elke keer was er wel iemand afwezig (Murad)

Hij moest wat strenger tegen de anderen zijn (Daniël)

Nee, we zeuren nog teveel op elkaar (Sander)

De jongens vertrouwden hun coach wel allemaal. Volgens Scholte e.a (2001) was het meer van belang dat de coach een invloedrijke positie heeft, want daar leren jongeren meer van. Aan de jongeren is daarom gevraagd of zij hun coach als rolmodel zien, maar acht jongeren (N=23) beschouwden hun coach niet als een rolmodel. John gaf bij deze vraag aan 'Het is een beste kerel, maar een rolmodel is té'. Interessant was dat de helft van die jongeren bij één club horen. De vragen zijn individueel beantwoord maar er waren wel soms gesprekken tussen de jongeren bij het invullen. Bij deze vraag schoten sommige jongeren in de lach en gaven zeer nuchtere reacties over 'rolmodellen'. Het kan zijn dan deze jongeren door elkaar beïnvloed zijn, alhoewel ze niet allen aan één tafel zaten tijdens het invullen. Het kan ook zijn dat ze een wat meer vriendschappelijke band hadden met hun coach of gewoon nuchter reageren op zulke vragen. Al met al beoordelen de jongeren het coachen gemiddeld met een 8 (Std. Deviatie is 1.48) , waarbij er maar 1 onvoldoende, een 5, is gegeven.

Wat hieruit geconcludeerd kan worden is dat de jongeren positief zijn over de coaching. De jongeren vertrouwen de coach en velen zien hen als rolmodel. De jongeren lijken te willen leren van de coaches. Tijdens de observaties is niet aangetoond kunnen worden of de jongeren ook beter leren door de coaches. Verschillen tussen de twee coaches waren ook niet zichtbaar.

Factoren binnen de organisatie van het project.

Pawson & Tilly (1997) stelden dat een mechanisme alleen in een bepaalde situatie voor een bepaald effect zorgt. Op het moment dat de situatie verandert zal het effect ook veranderen. De context waarin 'Run je eigen voetbalclub' is georganiseerd kan bepaalde effecten verklaren. Door de organisatie van het project mee te nemen in deze analyse kunnen wellicht interessante bevindingen gedaan worden. Deze bevindingen kunnen weer toegepast worden in andere situaties bij bijvoorbeeld het vervolg van 'Run je eigen voetbalclub'. Al eerder in dit onderzoek werd deze methode besproken met de leermethode van Kolb (1984) waarin men een situatie observeert om het geobserveerde te conceptualiseren en deze weer toe te passen in een andere (soortgelijke) situatie.

Besloten is om vier factoren binnen de organisatie te bespreken. Het project vind zelfstandigheid van de clubs belangrijk (Projectplan 'Run je eigen voetbalclub', 2010) dit zal daarom als eerst besproken worden. Daarna zijn er meerdere malen gedurende het project tekortkomingen van het tijdsplan naar voren gekomen, daarom wordt deze dan ook besproken. Ook irritaties rond de planning van de accommodaties kwamen tijdens het project naar voren en zullen daarom besproken worden.

Mate van zelfstandigheid van de clubs

Bij de meeste jongeren was te zien dat ze tijdens het project gewoon aanwijzingen nodig hadden over wat te doen en dat het hen soms allemaal teveel werd. Daniël gaf bijvoorbeeld tijdens een tussentijdse evaluatie aan dat het allemaal de eerste keer was en alles dus een beetje moeilijk was. Bijna alle clubs gaven tijdens de tussentijds evaluatie aan het toch fijner te vinden wanneer er samen met de coach afspraken werden gemaakt en dat de organisatie meer uitlegde over wat zij dienden te doen. Zoals al eerder genoemd was er een deelnemende jongeren die niet wist wat notulen was en later alsnog bij de coach gevraagd heeft om voorbeeld notulen. Zo was het ook bij andere punten zoals het schrijven van een clubstatuut, het maken van een afspraak bij de bank/drukkerij etc. De organisatie had van te voren een hogere mate van zelfstandigheid in gedachten. Tijdens het project

bleek dat de clubs dit niet haalden, vanaf toen is besloten om de jongens meer te gaan begeleiden, zodat zij alles op tijd afhadden.

Hoewel de jongeren bij de start van het project een clubmap kregen met daarin alle informatie, bleken de jongeren hier weinig aandacht aan te besteden. Meerdere malen moesten de jongeren gewezen worden op de informatie in de map. De jongeren namen de informatie beter op wanneer het hen rustig werd uitgelegd in plaats van dat ze het zelf moesten lezen en begrijpen. Dit betekent niet meteen dat alles voorgekauwd moet worden. Club 4 gaf bijvoorbeeld van tevoren aan dat ze het allemaal wel begrepen en dat ze niet zoveel bemoeienis van de coach hoefden. Pas nadat zij vast begonnen te zitten en niet wisten wat ze moesten doen, bleek dat ze toch niet alles hadden begrepen. Zo bleken ook andere jongeren makkelijk 'Ja' te antwoorden wanneer gevraagd werd of ze het begrepen, maar wisten ze daarna niet hoe ze iets moesten oppakken.

Tijdens het observeren van de presentaties van de clubs is duidelijk naar voren gekomen dat de jongeren achteraf een goed gevoel hadden over wat ze allemaal geleerd hebben. Om ervoor te zorgen dat het gevoel van 'teveel moeten doen' positief uitpakt naar het trotse gevoel over wat ze allemaal gedaan hebben, is het belangrijk de jongeren op een dusdanig wijze te helpen dat ze het gevoel hebben het allemaal zelfstandig gedaan te hebben. Een van de voorwaarden om volgens Watts & Flanagan (2007) te leren van participeren was dan ook het zelfstandig nemen van beslissingen. Daarnaast moet de mate van zelfstandigheid van de clubs realistischer opgesteld worden, La Belle (1981) waarschuwde al voor te ambitieuze veronderstellingen.

Tijdspad

Een belangrijk factor dat verbeterd dient te worden is de tijdsduur en planning van het project. Met het organiseren van het project werd begin februari begonnen, in februari en maart moest zowel de gehele organisatie, de planning, accommodaties en de relaties met partners geregeld worden naast het aantrekken van de doelgroep en vervolgens nog clubs te selecteren. Het meeste kon geregeld worden zonder dat de jongeren hiervan iets merkten, maar er waren enkele punten die wel zichtbaar waren voor de jongeren. Een voorbeeld hiervan is dat na de selectie van de deelnemende teams niet meteen duidelijk was waar en wanneer de eerste kennismaking tussen alle teams zou plaatsvinden. Gevraagd werd aan de jongeren om maar even twee avonden vrij te houden.

Met meer tijd zouden de relaties met partners geregeld kunnen worden voordat het project begon. De tijd binnen het project hoeft dan niet meer besteed te worden aan de partners maar alleen aan de jongeren binnen het project. Bij sommige partners kunnen dan betere afspraken

gemaakt worden over de te gebruiken accommodatie, waardoor er meer duidelijkheid is over de accommodatie. Workshops die door de partners gegeven werden zouden dan van te voren beter besproken worden, hierdoor voorkom je workshops waar niet veel leerzaams wordt verteld. Van te voren kan dan duidelijker gesteld worden wat er precies aan de jongeren geleerd moet worden, dit komt overeen met Kolbs (1984) voorwaarde voor goede kennisoverdracht, waarin hij stelt dat de kennisoverdrager kennis moet hebben over de te overdragen kennis.

Door de korte tijdsplanning werd teveel tijd van de jongeren gevraagd. Ook de organisatie zelf zag in dat door tijdsgebrek bepaalde onderdelen te snel gaan en de jongeren te weinig tijd hebben hetgeen ze meekrijgen eigen te maken. De jongeren moesten namelijk in een korte periode hun club vormen, een statuuut schrijven, workshops volgen en kregen zo te weinig tijd om ook te leren van hetgeen ze meekregen.

Medewerkers binnen het project gaven dan ook aan dat het tijdsplan beter kan:

Te weinig tijd om de voorbereiding echt goed te doen (afspraken met de voetbalclub, bank etc.) De competitie ook te kort, deze zou langer moeten. Bijv. van najaar tot voorjaar.

Project bedenker over het tijdsplan.

Langere inschrijffperiode waardoor er meer tijd is voor het aantrekken van de juiste doelgroepen.

Antwoord coach op wat er verbeterd kan worden in de organisatie.

Meer tijd nemen, dus driekwart jaar ipv een half jaar.

Projectbegeleider over wat er verbeterd kan worden in de organisatie.

Uit de observaties viel verder op dat wanneer de wedstrijdperiode eenmaal begonnen is, er alleen nog maar gevoetbald wordt. Hetgeen in de clubvormingsperiode besproken is en eigenlijk geleerd hoort te worden komt niet meer terug in de wedstrijdperiode. Het zou dus beter zijn om ook in de wedstrijdperiode tijd te creëren om de jongeren te spreken en om samen de wedstrijden en situaties rondom de wedstrijden te evalueren.

De jongeren gaven vaak aan het jammer te vinden dat er maar 4 clubs meededen. Zij speelden daarom vaak tegen dezelfde tegenstanders, zowel tijdens de trainingen als tijdens de wedstrijden. Doordat er een korte tijd was voor het project, was er maar plek voor een competitie van vier clubs.

Ook de organisatie vond dit jammer maar noodzakelijk, er was nu eenmaal geen tijd voor meer clubs. Beide projectbedenkers gaven dan ook dat in de toekomst tijd gemaakt moet worden voor meer clubs, vier clubs zou volgens hen heel kwetsbaar zijn.

Door een langere periode uit te trekken voor de competitie, kunnen er meer clubs meedoen en kan zo de competitie uitgebreider en spannend worden. Daarnaast zorgt een langere periode voor meer tijd om geleerde vaardigheden eigen te maken, de jongeren kunnen op hun gemak hun club vormen en hun tenue ontwerpen.

Planning en accommodatie

De jongeren trainden en speelden wedstrijden in 2 verschillende sportcomplexen. Hierdoor ontstond er vaak onduidelijkheid over waar men moest zijn, hoewel de planning wel bekend was bij alle jongeren. Tijdens een van de laatste wedstrijden stond een team bijvoorbeeld bij het verkeerde sportcomplex, waardoor er vertraging ontstond bij de wedstrijd. Ook de aangestelde scheidsrechters stonden eenmaal bij het verkeerde sportcomplex. Voor de vergaderingen en andere contactmomenten waren er ook verschillende accommodaties. Hierdoor werd er meerdere malen, zowel door de jongeren als medewerkers van de organisatie, gevraagd *'En waar is het dan'* of *'Waar moeten we dan zijn?'*

Ook de planning van de trainingen en wedstrijden bleek niet zo handig te zijn. Sommige van de trainingen begonnen al om 17.00. Doordat de jongeren zowel school, stage als werkverplichtingen hadden, haalden sommigen het niet om om 17.00 aanwezig te zijn. Daarnaast ontstonden er kleine irritaties doordat jongeren niet voor het trainen/voetballen konden eten en na de wedstrijd dan ook meteen weg wilden omdat ze honger hadden.

Door op latere tijden (na etenstijd) en op vaste plekken af te spreken ontstaat er minder onduidelijkheid en hiermee minder irritaties.

6. Conclusie, Discussie & Aanbevelingen

Naar aanleiding van de analyses zullen in dit hoofdstuk de getrokken conclusies besproken worden. Daarna zullen enkele discussiepunten naar voren komen en tenslotte zullen er aanbevelingen gedaan worden voor het project 'Run je eigen voetbalclub'.

6.1 Conclusie

Doel van dit onderzoek was het project 'Run je eigen voetbalclub' te evalueren en hierbij te kijken wat 'Run je eigen voetbalclub' voor de deelnemende jongeren heeft betekend. Om dit te doen is de volgende vraagstelling opgesteld: *"In hoeverre is er een effect van Run je eigen voetbalclub op de deelnemende jongeren en welke factoren beïnvloeden dit effect?"* Door middel van bekend onderzoek over sportprojecten, leermogelijkheden en effecten van coaching is getracht 'Run je eigen voetbalclub' in een wetenschappelijk kader te plaatsen. Door de wetenschappelijke kader is een analysemethode gevormd waarin zowel kwantitatieve als kwalitatieve data gebruikt kan worden.

Om antwoord op de eerste deel van de vraagstelling te geven zijn er drie inzichten samengevoegd: de mening van de jongeren, die van de organisatie en de tijdens het project gedane observaties. Elke jongere geeft aan een of meerdere vaardigheden binnen het project geleerd te hebben. Ook hebben de meeste jongeren aangegeven geleerd te hebben wat ze hoopten te leren. De verwachting en ervaring van de jongeren sluiten daarin goed op elkaar aan. Dit blijkt het meest uit het feit dat er maar één jongere was die twijfelde of hij een volgende keer opnieuw mee zou doen met het project. Ook de organisatie geeft aan dat de jongeren vaardigheden als samenwerken, organiseren, vergaderen en met geld omgaan hebben geleerd. Tenslotte blijkt uit de gedane observaties dat er wel effect te zien is bij de jongeren maar dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat het effect ook blijvend is. Evenals kan niet aangetoond worden dat de geleerde vaardigheden ook buiten het project stand houden. Concluderend kunnen we stellen dat er wel degelijk een effect is van 'Run je eigen voetbalclub' op de deelnemende jongeren.

De tweede vraag is welke factoren dit effect beïnvloeden. Om deze vraag te beantwoorden zijn verschillende domeinen binnen 'Run je eigen voetbalclub' geanalyseerd. Binnen het project blijkt dat het vormen van een bestuur leerzaam is voor de deelnemende jongeren. Wel is het beter alle jongeren een rol in het bestuur geven, hierdoor zal de betrokkenheid van alle jongeren vergroot worden en zullen ook de leereffecten verspreid worden over alle jongeren. Ook kan geconcludeerd worden dat er langdurig en uitgebreid informatie aan de jongeren gegeven moet worden, over wat er allemaal gaat gebeuren in het project.

Verder is het zelf beheren van de financiën een belangrijk factor voor de jongeren. De jongeren vinden het prettig dat de organisatie hen goed genoeg vertrouwt en daarnaast geven ze aan hierdoor te leren met geld om te gaan. Om meer succes uit het financiën gedeelte te creëren is het beter om de clubs meer op weg te helpen met het zoeken van sponsoring. Dit bleek voor de jongeren moeilijker te zijn dan verwacht.

De workshops worden door de jongeren positief beoordeeld dit in tegenstelling tot de beoordeling vanuit de organisatie en de gedane observaties. Het feit dat de jongeren positiever over de workshops zijn dan ze tijdens de workshops lieten zien, kan verklaard worden door het feit dat de jongeren achteraf niet meer weten hoe ze zich voelden ten tijde van de workshops. Wat wel opviel is dat het belangrijk is de workshops niet te combineren met trainingen, de spanningsboog van de jongeren is dan te laag. Door de korte spanningsboog bij de jongen en hun drift om te voetballen, is het niet verassend dat velen meer belangstelling hadden voor het voetbal dan voor de workshops.). Verder moeten de workshops beter aansluiten met de belevingswereld van de jongeren en de koppeling met andere activiteiten binnen het project. Door tenslotte ook de jongeren inspraak te geven in de inhoud van de workshops kunnen zij beter leren van de workshops (Watts & Flanagan, 2007).

De coaching wordt door de jongeren positief beoordeeld. De jongeren vertrouwen hun coach en velen zien hen als rolmodel. Uit de literatuur blijkt dit een belangrijke voorwaarde te zijn om jongeren te laten leren (Scholte et al.,2001). Tijdens het project viel op dat de jongeren wel van de coaches willen leren of ze dat ook daadwerkelijk doen is niet aangetoond. Om het coachen te verbeteren is het aan te raden de coaches van te voren te trainen in het jongerenwerk. Hierdoor kunnen zij beter anticiperen op het gedrag van de jongeren. Door daarnaast ook meer tijd te nemen voor het individueel begeleiden van de jongeren is de kans groter dat de jongeren meer leren. Dit bevestigt Kolbs (1984) stelling dat kennis beter wordt overgedragen wanneer men meer weet van diegene aan wie de kennis wordt overgedragen. Bij de begeleiding is het wel van belang de jongeren het gevoel te geven dat zij het zelf allemaal gedaan hebben. Het zelfstandig nemen van beslissingen en het gevoel hebben veel gedaan en geleerd te hebben vergroot de kans op blijvende participatie bij de jongeren (Watts & Flanagan, 2007). Door als organisatie niet te ambitieuze verwachtingen te hebben van wat de jongeren allemaal kunnen voorkom je irritaties bij zowel de coaches als de jongeren.

Een laatste factor is de duur van 'Run je eigen voetbalclub'. Uit de analyses kwam naar voren dat het belangrijk is een langere periode uit te trekken voor het project. Bij een langere tijdsduur van het project kunnen er meer clubs mee doen. De jongeren kunnen op hun gemak hun club 'runnen' en

het geen ze leren ook daadwerkelijk eigen maken. Doelstellingen binnen het project en de wijze waarop men kennis wil overdragen kan dan concreter worden gemaakt. Met meer tijd zou verder ook de relatie met de partners beter voorbereid worden; De planning van het project zal dan uitgebreider voorbereid kunnen worden en er kan dan meer aandacht zijn voor de individuele begeleiding binnen het project. Door tenslotte ook te zorgen voor vaste contactmomenten en -plaatsen ontstaat er naar verwachting een positievere sfeer zonder irritaties waarin de jongeren beter leren (Pleizier, 2003).

Werken met jongeren is complex en dynamisch. Het succesvol draaien van ‘Run je eigen voetbalclub’ vergt veel van de organisatie en de coaches. Het vergt zowel energie, inzet, realisme, continuïteit, betrokkenheid en vooral heel veel tijd. ‘Run je eigen voetbalclub’ is een waardevol project met veel mogelijkheden en kansen voor zowel de deelnemende jongeren als de participerende organisaties mits het project zorgt voor een rotsvaste basis waarop gesteund kan worden.

6.2 Discussie.

Hoewel getracht is zo adequaat mogelijk onderzoek te doen is ook dit onderzoek niet vrij van discussiepunten. Tijdens het onderzoek kon het gevaar voor sociale wenselijkheid namelijk niet helemaal weggenomen worden. De interesse voor het invullen van enquêtes was laag, daarnaast hadden sommige jongeren hulp nodig bij het invullen van de enquêtes. Hoewel hulp vanuit de coaches en projectmedewerkers bij het invullen van de enquête gewenst was om zo de jongeren te helpen en tegelijkertijd te zorgen voor een ordelijk verloop, kan aan de andere kant hun invloed zorgen voor sturing of sociaal wenselijke antwoorden. Tijdens het project bleek dat de jongeren het moeilijk vinden hun eigen mening te vormen en helaas was er geen tijd om de jongeren individueel te interviewen in een wat meer informele setting.

Verder was er geen tijd om dieper in te gaan in culturele verschillen tussen de jongeren, ook contexteffecten zoals wijkeffecten, persoonlijke kenmerken, school en vrienden konden in dit onderzoek niet meegenomen worden. Voor een volgende keer zouden deze punten meegenomen kunnen worden, wellicht dat er interessante bevindingen te vinden zijn. Met meer deelnemende jongeren zouden er ook meer statistische analyses gevoerd kunnen worden die wellicht voor nog niet zichtbare resultaten kunnen zorgen.

Tegelijk is het duidelijk dat er geen harde conclusie getrokken kunnen worden. Gevonden resultaten hoeven niet perse aan dit project toegerekend te worden, binnen sociale wetenschappen blijft het altijd moeilijk om alle context uit te sluiten.

6.3 Aanbevelingen.

In het verleden behaalde resultaten zijn geen garantie voor de toekomst, maar kennis over de afgelopen periode is wel leerzaam en toepasbaar in de toekomst. Hieronder dan ook enkele aanbevelingen voor de toekomst:

Tijd

Een belangrijk aanbevelingspunt in dit project is om meer tijd uit te trekken voor het verloop van 'Run je eigen voetbalclub'. Vele verbeterpunten binnen dit project konden voorkomen worden wanneer er meer tijd beschikbaar was. Door meer tijd te nemen om het project vorm te geven en op te starten behoud je meer tijd over om te investeren in de jongeren.

Streng selectie doelgroep.

'Run je eigen voetbalclub' heeft vooral effect op de jongeren die in de vooraf opgestelde doelgroep passen. Hierop dient dus strenger geselecteerd te worden, jongeren met teveel naschoolse activiteiten en/of verplichtingen passen minder goed in dit project.

Ieder zijn rol en verantwoordelijkheden.

Binnen het clubvormingsproces moeten alle clubleden een eigen rol krijgen met bijbehorende verantwoordelijkheden.

Duidelijke verwachtingen opstellen met betere uitleg.

Door de jongeren van te voren duidelijk aan te geven wat de verwachtingen zijn binnen het project en deze meerdere malen te herhalen, weten de jongeren beter waar ze aan toe zijn. Door ook meer uitleg te geven over hoe men te werk moet gaan, voorkom je dat sommigen vertraging oplopen omdat ze niet weten hoe ze iets moeten doen.

Doelgroep gerichte workshops.

Stel, eventueel in samenwerking met de jongeren, workshops doen die passen bij de belevingswereld van de jongeren en leg de koppeling met andere aspecten binnen het project.

Coach met jongerenwerkervaring.

Door coaches te trainen in het jongerenwerk kunnen zij beter anticiperen op situaties met de jongeren. Daarnaast herkennen zij hulpvragen bij de jongeren sneller en beter.

Individuele aandacht.

Door meer tijd te besteden aan het individueel begeleiden van de jongeren kunnen de jongeren meer leren van de vaardigheden en hun eigen doelen behalen.

7. Literatuurlijst

- Baar, P., Wubbels, T., & Vermande, M. (2007). *Algemeen Methodische Voorwaarden voor Effectiviteit en de Effectiviteitspotentie van Nederlandstalige Antipestprogramma's voor het Primair Onderwijs*. *Pedagogiek* 1, 71-90.
- Bailey, R. (2006). Physical Education and Sports in schools: A Review of the Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*, 76, 397-401.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice-Hall of Englewood Cliffs.
- Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Boom Uitgevers Den Haag.
- Bottenburg, van (2009). *Winst door sport, presentatie: "easy to see, hard to prove"*. Utrechtse school voor bestuurs- en organisatiewetenschap universiteit Utrecht.
- Bottenburg, van. Lezing 'Easy to see, hard to prove. De maatschappelijke betekenis van sport, Conferentie Winst door Sport, Hogeschool Den Haag, 11 november 2009
- Bottenburg, van. Gastcollege 'Easy to see, hard to prove. De maatschappelijke betekenis van sport', Sport Management Instituut, 19 november 2009
- Coakley, J. (2007). *Sports in society-issues & controversies*. Boston: McGraw Hill
- Crum, B. 2001. *Over de versporting van de samenleving*. 2de uitgebreide druk. Haarlem: De Vrieseborch
- Centraal cultureel planbureau (2003). *Rapportage Sport*. Den Haag: SCP.
- Dewey, J. (1938) *Experience and education* (New York : MacMillan)
- Elling, A. (2004). 'We zijn vrienden in het veld'. Grenzen aan sociale binding en 'verbroedering' door sport. *Pedagogiek*, 24, 342-360.
- Everaert, H. (2006) *Kwalitatief onderzoek en exploratie. Kenniskring Gedragsproblemen in de Onderwijspraktijk* nr. 11. Hogeschool Utrecht
- Hart, H. 't., Boeije, H., & Hox, J. (2005). *Onderzoeksmethoden*. Amsterdam: Boom Onderwijs.
- Goudsblom, J. (1990). *Balans van de Sociologie*. Utrecht/Antwerp: Het spectrum.
- Green, L.W. & Kreuter, M.W. (2005). *Health Promotion Planning: An Educational and Environmental Approach*. New York: McGrawHill Higher Education
- Hens, H. (1999) *Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker*. Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers, Utrecht
- Hoekman, R., Elling, A., Roest, J van der. & Rens, F. (2011) *Opbrengsten van Meedoen: Eindevaluatie programma Meedoen Alle jeugd door Sport*. W.J.H Mulier Instituut.

Hoyng, J., Knop, P. de. (2002) *De sociale functies en betekenissen van sport*. In: Sportsociologie, het spel en de spelers. Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg.

IJzerdoorn, M.H (1988). *De navolgbaarheid van kwalitatief onderzoek: methodologische uitgangspunten*. In: Nederlands Tijdschrift voor Opvoeding, Vorming en Onderwijs, Vol. 4, no. 5.

Janssens, J. et al. (2004) *Education through sport. An overview of Good Practices in Europe*. Nieuwegein: Arko Sports Media.

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall.

La Belle, T.J. (1981) "Formal, non-formal and informal education: holistic perspectives on lifelong teaming". In: *International Review of Education*, Vol. 28, No. 2, pp. 159-175.

Lucassen, J. & Bottenburg, M. van (2004). *Sneller, hoger, sterker, beter. Kwaliteitsmanagement in de sport*. Nieuwegein: ARKO Sports Media

Martin, J. (2002), *Organizational culture. Mapping the terrain*, Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications

Methodiekbeschrijving 'Run je eigen voetbalclub'. 2011

Miettinen, R. (2000). 'The concept of experiential learning and John Dewey's theory of reflective thought and action', *International Journal of Lifelong Education*, 19: 1, 54 — 72

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2005). *Programma meedoen allochtone jeugd door sport 2006-2010*. Den Haag: Ministerie van VWS, 1-7.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. *Regeerakkoord 2003*. Den Haag.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2005) *Tijd voor sport. Bewegen, Meedoen, Presteren*. Den Haag: Ministerie van VWS.

Nanninga, M. Glebeek, A. (2011). *Employing the teacher-learner cycle in realistic evaluation: A case study of the social benefits of young people's playing fields*. *Evaluation* January 2011 vol. 17 no. 1 73-87

Pawson R, Tilley N (1997) *Realistic Evaluation*. London: SAGE.

Pellerieaux, K. (2005). *Beter samen?: denk- en doepistes voor een toegankelijk jeugdwerk in Vlaanderen Brussel en Wallonie*. Cullemborg: Centraal boekhuis.

Plezier, J. (2003). *Het leerklimaat op de NVS. Verbeteren om uiteindelijk te kunnen winnen!* Universiteit Utrecht: Niet gepubliceerde afstudeerscriptie.

Projectplan 'Run je eigen voetbalclub'. 2010.

Raad Maatschappelijke Ontwikkeling .(2009). *Investeren rondom kinderen*. Den Haag.

Rutten, E.A., Stams, G.J.J.M., Dekovic, M. Biesta G.J.J., Schuengel C. & Hoeksma, J.B. (2004). *Jeugdsport en morele socialisatie*. Pedagogiek, 24, 324-341.

Schellekens, J. (1998). *Hoeklijnen ambulante jongerenwerk*. Amsterdam: SWP

Scholte, M. Hoijtink, M. Jagt, N. Nijnatten, C. (2008) *De evidence based benadering: Wat kan oorspronkelijk medisch paradigma betekenen?* Maatwerk, Vol.9, n°6, 4-6

Scholte, R.H.J., Van Lieshout, C.F.M. & Van Aken, M.A.G. (2001). *Perceived Relational Support in Adolescence: Dimensions, Configurations and Adolescent Adjustment*. Journal of Research on Adolescence, 11, 71-94.

Steketee, M. Mak, J. Graaf, P van der. Huygen, A. (2005) *Jeugdparticipatie: beleid wat levert het op. Onderzoek naar het ontwikkelen van indicatoren voor effectmeting van jeugdparticipatie beleid*. Samenvatting. Verweij Jonker Instituut

Steyaert, J., Bodd, J., & Linders, L. (2005). *Actief burgerschap, het betere trek- en duwwerk rondom publieke dienstverlening*. Eindhoven: Fontys Hogescholen. Bespreking van dit boek in: *Tijdschrift Sociale Sector*, november 2005

Swanborn, P.G (1999). *Evalueren. Het ontwerpen, begeleiden en evalueren van interventies: een methodische basis voor evaluatie-onderzoek*. Amsterdam: Boom, 1999.

Swanborn, P.G. (2004) *Kwalitatief onderzoek en exploratie*. In: *KWALON* 26 9(2)

Ultee, W., Arts, W. & Flap, H. (2003). *Sociologie. Vragen, uitspraken, bevindingen*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

Ven, T.P.J. van der (2009). *Ervaren kwaliteit van het Futsal Chabba project in Nijmeegse achterstandwijken*. Scriptie. Universiteit Utrecht.

Verweel, P. (2007). *Respect in en door de sport*. Amsterdam: SWP

Watts, R.J. & Flanagan, C. (2007). *Pushing the envelope on youth civic engagement: a developmental and liberation psychology perspective*. In: *Journal of community psychology*, 35(6), 779-792.

Winter, M. de. (1995). *Kinderen als medeburgers kinder en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief*. Utrecht: de tijdstroom

Winter, M de. (2007). *Het kind als spiegel van de beschaving*. Amsterdam: SWP.

Yperen, T.A van. (2003). *Gaandeweg. Werken aan de effectiviteit van de jeugdzorg*. Utrecht: NIZW

Website:

Centraal bureau statistiek. www.cbs.nl. Gezien op: 20-6-2011

Sociaal en cultureel planbureau. www.scp.nl. Gezien op: 5-6-2011

Ministerie van Volksgezondheid en Welzijn en Sport. <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws>
Gezien op: 21-5-2011